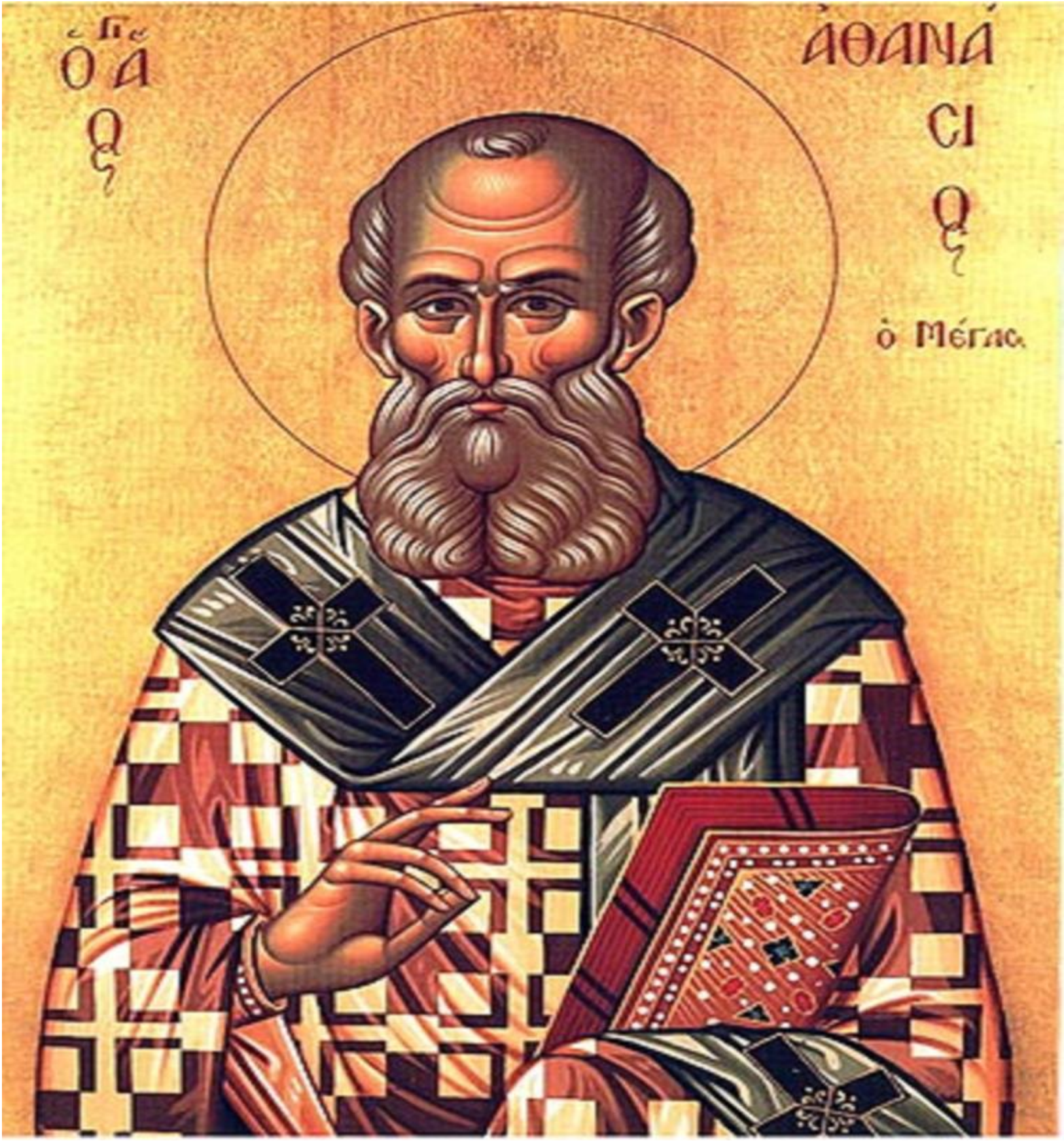

SVĒTAIS ATANĀZIJS

PAR VĀRDA TAPŠANU MIESĀ

Tulkojis Reinis Kivkucāns

2025

PRIEKŠVĀRDS

Traktāts *"pret pagāniem"* liek lasītājam aci pret aci saskarties ar nepieciešamību pēc atjaunošanas ar Dievišķā Vārda palīdzību kā līdzekli pret samaitāto cilvēka dabu. Kā šī nepieciešamība tiek apmierināta Iemiesošanās laikā, ir parādīts turpmākajās lappusēs – *"Par Vārda tapšanu miesā."* Otrā traktāta vispārējais mērķis ir ilustrēt un apstiprināt Iemiesošanās doktrīnu, parādot (1) tās nepieciešamību un mērķi, (2) tās detaļu atbilstību, (3) tās patiesumu, pretstatā ebreju un pagānu iebildumiem, (4) tās rezultātu. Viņš sāk ar radīšanas doktrīnas un cilvēka vietas tajā pārskatīšanu. Cilvēka īpašās privilēģijas ļaunprātīga izmantošana bija novedusi pie tās zaudēšanas. Atsakoties no Dievišķās dzīves, cilvēks bija nonācis bezgalīgas iznīcības, progresējošas sabrukšanas ceļā, no kura neviens nevarēja viņu glābt, izņemot sākotnējo viņa dzīvības devēju (2-7). Pēc tam seko spoži aprakstīta Dievišķā Vārda Iemiesošanās un tās efektivitāte pret samaitātību (8-10). Līdz ar Dievišķo Dzīvību un Gudrību cilvēks bija saņēmis arī apzinātu Dievišķās Līdzības refleksiju, saprāta spēju tās augstākajā izpausmē. Šīs zināšanas viņu morālā krišana grēkā, tika aptumšotas un samaitātas. Neņemot vērā pat līdzekļus, ar kuriem Dievs centās viņiem atgādināt par Sevi, viņi arvien dziļāk un dziļāk krita materiālismā un māņticībā. Lai atjaunotu izdzisušo līdzību, bija nepieciešama Radītāja klātbūtne. Attiecīgi, pazemojoties pret cilvēka jutekļu ierobežoto saprātu – lai cilvēki nebūtu radīti velti pēc Dieva tēla –, Vārds pieņēma Miesu un kļuva par sajūtu objektu, lai caur Redzamo Viņš varētu atklāt Neredzamo (11-16).

Kavējies (17–19) pie Iemiesošanās nozīmes un mērķa, viņš turpina runāt par Iemiesotā Vārda Nāvi un Augšāmcelšanos. Viņam, kurš vienīgais varēja atjaunot radīšanas darbu, atjaunot līdzību un no jauna dot Dieva atziņu, bija jāmirst mūsu vietā, lai samaksātu parādu, jāmirst mūsu vietā, upurējot upuri visu labā, lai atkal celtos no kapa kā pirmdzimtais starp augšāmceltajiem (20–32, īpaši ņemiet vērā 20). Pēc tam, kad viņš ir runājis par Krusta īpašo piemērotību, kas kādreiz bija kauna instruments, tagad uzvaras trofeja, un pēc tam, kad ir saskāries ar dažām grūtībām, kas saistītas ar Kunga nāves veidu, viņš pāriet uz Augšāmcelšanos. Viņš parāda, kā Kristus ar savu triumfu pār kapu mainīja (27) nāves un dzīvības relatīvo pārākumu: un kā Augšāmcelšanās ar tās nozīmīgo seku virkni obligāti izriet (31) no Viņa, kurā bija Dzīvība, iemiesošanās.

Tālāk tiek aplūkotas divas galvenās mūsdienu neticības atšķirības. Jebkurā gadījumā grūtības sakne ir morāla; grieķiem tas ir vieglprātīgs cinisms, ebrejiem – nevaldāma spītība. Pēdējos (33–40) atspēko, pirmkārt, viņu pašu Svētie Raksti, kas gan vispārīgi, gan detalizēti paredz Jēzus Kristus atnākšanu. Arī vecā ebreju iekārta, gan pilsoniskā, gan reliģiskā, ir zudusi, dodot vietu Kristus Baznīcai.

Vēršoties pie grieķiem (41–45) un pieņemot, ka viņi pieļauj visu-aptveroša Gara eksistenci, kura klātbūtne ir visu lietu uzturošais princips, viņš izaicina viņus bez pretrunām noraidīt šī Gara, Logosa (salīdzināt ar Sv. Augustīna *Atzīšanās* VII. ix.), savienību ar vienu no daudzajām Visuma sastāvdaļām, kurā viņš jau mīt. Un tā kā no radībām tikai cilvēks (43) bija atkāpies no savas radības kārtības, tieši cilvēka dabā Vārds apvienojās ar Sevi, tādējādi atjaunojot plaisu starp radību un Radītāju tieši tajā vietā, kur tā bija notikusi.

Dievs neatjaunoja cilvēku tikai ar pavēli (44), jo, tāpat kā cilvēka grēku nožēla (7) nevarēja izskaust viņa kritušo stāvokli, tā arī šāda Dieva pavēle būtu novedusi pie cilvēka dabas iznīcināšanas tādā veidā, kādā tā bija, un jaunas rases radīšanas. Cilvēka noteiktās slimības gadījumā Dievs piedāvāja īpašu līdzekli, pārvarot nāvi ar dzīvību. Tādējādi cilvēkam ir dota iespēja vēlreiz parādīt, kopīgi ar pārējo Radību, sava Radītāja roku darbu godību.

Tad Atanāzijs konfrontē grieķus, tāpat kā viņš konfrontēja ebrejus, ar faktiem. Kopš Kristus atnākšanas pagānisms, gan populārs, gan filozofisks, ir atstāts novārtā un pagrimumā. Filozofisko skolotāju bezspēcība un sāncensība, lokālais un neviendabīgais raksturs, veco dievību zemie morāles ideāli tiek pretstatīti Krustā sistā reliģijas vienotībai un iedvesmojošajam spēkam. Tādas ir divas – mirstošā un dzīvā sistēma; atliek vien tam, kurš vēlas, nobaudīt un redzēt, kas ir šī dzīve, kas ir Kristus dāvana tiem, kas Viņam seko (46-57).

Atanāzijs šo darbu visticamāk sarakstījis pirms 319.gada, kad vel Ariāņu herēzija nebija sākusi izplatīties. Tādējādi šis darbs pieskaitāms pie viņa agrīnajiem darbiem, kas ir kā turpinājums viņa darbam “Pret pagāniem.”

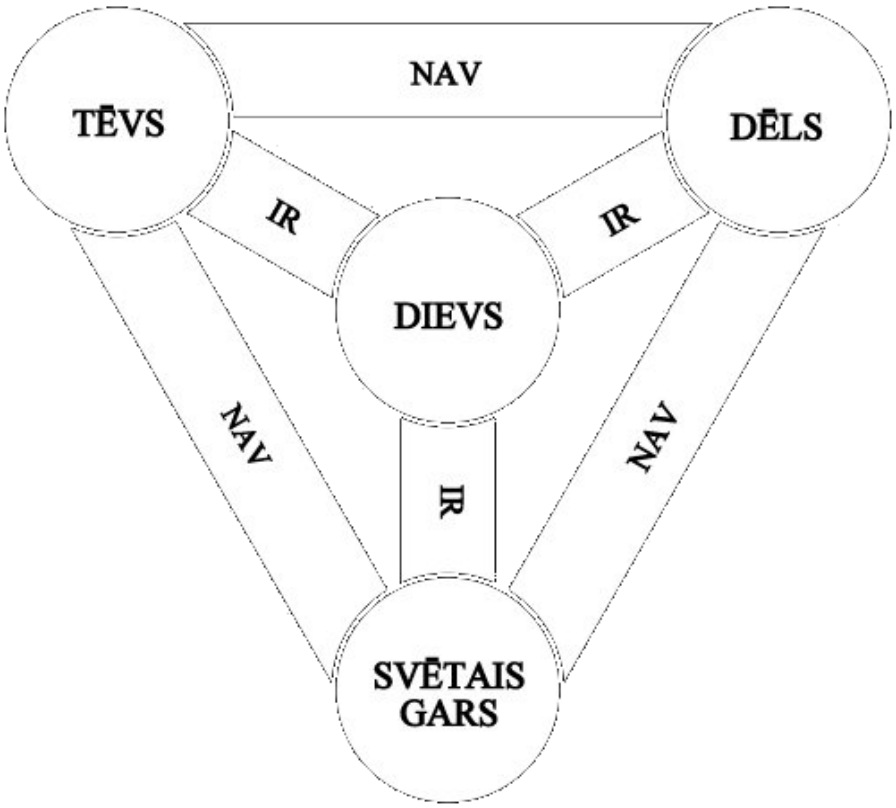
TĒVS
NAV
DĒLS
IR
IR
DIEVS
NAV
IR
NAV
SVĒTAIS
GARS

Atanāzija ticības apliecinājums

Kas vēlas tikt glābts, vispirms ir nepieciešams, lai viņš turētos katoliskā ticībā. Šo ticību, ja kāds to nepatur veselu un neaptraipītu, viņš bez šaubām ies bojā uz visiem laikiem. Un katoliskā ticība ir šī: ka mēs pielūdzam vienu Dievu Trīsvienībā un Trīsvienību Vienībā; nejaucot Personas, nedalot Būtību. Jo ir viena Tēva Persona, cita Dēla Persona un cita Svētā Gara Persona. Bet Tēva, Dēla un Svētā Gara Dievība ir viena; vienlīdzīga Godība, Majestāte vienlīdz mūžīga. Kāds ir Tēvs, tāds ir Dēls, un tāds ir Svētais Gars. Tēvs neradīts; Dēls neradīts; un Svētais Gars neradīts. Tēvs bezgalīgs; Dēls bezgalīgs; un Svētais Gars bezgalīgs. Tēvs mūžīgs; Dēls mūžīgs; un Svētais Gars mūžīgs. Un tomēr viņi nav trīs mūžīgi, bet viens mūžīgs. Tāpat nav trīs neradīti; nedz trīs bezgalīgi, bet viens neradīts; un viens bezgalīgs. Tāpat Tēvs ir Visvarens; Dēls Visvarens; un Visvarenais Svētais Gars. Un tomēr viņi nav trīs Visvarenie, bet viens Visvarenais. Tātad Tēvs ir Dievs; Dēls ir Dievs; un Svētais Gars ir Dievs. Un tomēr viņi nav trīs Dievi, bet viens Dievs. Tāpat Tēvs ir Kungs; Dēls ir Kungs; un Svētais Gars ir Kungs. Un tomēr nevis trīs Kungi, bet viens Kungs. Jo tāpat kā kristīgā patiesība mūs liek atzīt katru Personu atsevišķi par Dievu un Kungu, tāpat katoļu reliģija mums aizliedz teikt: Ir trīs Dievi vai trīs Kungi. Tēvs nav radīts ne no viena; ne radīts, ne dzimis. Dēls ir tikai no Tēva; nav radīts, ne veidots, bet dzimis. Svētais Gars ir no Tēva un no Dēla; ne radīts, ne veidots, ne dzimis, bet iziet. Tātad ir viens Tēvs, nevis trīs Tēvi; viens Dēls, nevis trīs Dēli; viens Svētais Gars, nevis trīs Svētie Gari. Un šajā Trīsvienībā neviens nav pirms vai pēc otra; neviens nav lielāks vai mazāks par otru. Bet visas trīs Personas ir vienlīdz mūžīgas un vienlīdzīgas. Tāpēc visās lietās, kā iepriekšminēts, ir jāpielūdz Vienotība Trīsvienībā un Trīsvienība Vienībā. Tāpēc tas, kurš vēlas tikt glābts, lai tā domā par Trīsvienību.

Turklāt mūžīgai pestīšanai ir nepieciešams, lai viņš arī uzticīgi ticētu mūsu Kunga Jēzus Kristus iemiesojumam. Jo pareizā ticība ir tāda, ka mēs ticam un apliecinām, ka mūsu Kungs Jēzus Kristus, Dieva Dēls, ir Dievs un Cilvēks; Dievs no Tēva būtības [Esences]; dzimis pirms pasaules radīšanas; un Cilvēks no savas mātes būtības [Esences], dzimis pasaulē. Pilnīgs Dievs; un pilnīgs Cilvēks, ar saprātīgu dvēseli un cilvēka miesu. Vienlīdzīgs Tēvam attiecībā uz savu dievišķību; un zemāks par Tēvu attiecībā uz savu cilvēcību. Kas, lai gan ir Dievs un Cilvēks, tomēr nav divi, bet viens Kristus. Viens; nevis ar dievišķības pārvēršanu miesā; bet ar cilvēcības pieņemšanu Dievā. Pilnībā viens; nevis ar Substances [Esences] sajaukšanu, bet gan ar Personas vienotību. Jo, tāpat kā saprātīgā dvēsele un miesa ir viens cilvēks, tā Dievs un Cilvēks ir viens Kristus, kas cieta mūsu pestīšanas dēļ, nokāpa ellē, trešajā dienā augšāmcēlās no miroņiem. Viņš uzkāpa debesīs, sēd pie Dieva, Visvarenā Tēva, labās rokas, no kurienes Viņš atnāks tiesāt dzīvos un mirušos. Viņa atnākšanas laikā visi cilvēki augšāmcelsies ar saviem ķermeņiem un dos norēķinu par saviem darbiem. Un tie, kas darījuši labu, ieies mūžīgajā dzīvē, bet tie, kas darījuši ļaunu, mūžīgajā ugunī. Šī ir katoliskā ticība, kurai, ja cilvēks netic patiesi un stingri, viņš nevar tikt glābts.

Atanāzijs

Par Vārda tapšanu miesā[1]

1 Radīšana un kritiens

1 Mūsu iepriekšējā grāmatā[2] mēs pilnīgi tikām galā ar dažiem galvenajiem punktiem par elku pielūgšanu pagānu [vidū] un to, kā sākotnēji radās šīs nepatiesās bailes. Mēs ar Dieva žēlastību esam arī īsi norādījuši, ka Tēva Vārds pats pēc savas būtības ir dievišķs, ka visas lietas, kas pastāv ir Viņam parādā, ir pakļautas Viņa gribai un spēkam un ka caur Viņu Tēvs rada kārtību; caur Viņu viss kustas un caur Viņu viss ir saņēmis dzīvību. Tagad, Makarij, kas patiesi mīli Kristu, mums ir jāsper soļi tālāk mūsu svētās reliģijas ticībā un jāapsver arī tas, kā Vārds kļuva par cilvēku un arī Viņa dievišķā izpausme mūsu vidū. Šo noslēpumu ebreji nomelno, grieķi izsmej, bet mēs cildinām; un pieaugs arī tava mīlestība un uzticība Vārdam, jo Savā Cilvēcībā Viņš nešķiet mazāk vērtīgs. Jo vairāk neticīgo nicina Viņu, jo vairāk Viņš padara savu dievišķību acīmredzamu. To, ko viņi izslēdz kā neiespējamu, Viņš skaidri parāda, kā iespējamu. To, ko viņi izsmej kā tukšu, Viņa labestība padara aizvien pilnīgāku. Un to, ko šie gudrie cilvēki izsmej kā "cilvēcisku", Viņš ar sev raksturīgo spēku padara dievišķu. Tādā veidā ar to, kas izskatās pēc Viņa galēja pazemojuma un vājuma atrodoties krustā, Viņš gāž elku spēku un greznību, klusu un mierīgi pakļauj ņirdzējus un neticīgos, tiem atzīstot Viņu kā Dievu.

Tagad, apspriežot šos jautājumus, vispirms ir nepieciešams atcerēties jau teikto. Tev ir jāsaprot, kāpēc Tēva Vārds, tik liels un tik paaugstināts, parādījās miesas formā. Viņš nepieņēma ķermenisku veidolu, par labu savai paša dabai, tas ir tālu no patiesības, jo kā Vārds viņš ir bez ķermeņa. Viņš parādījās cilvēka ķermenī tikai šī iemesla dēļ: no sava Tēva mīlestības un labestības, mūsu, cilvēku, pestīšanai. Tad mēs sāksim ar pasaules radīšanu un Dievu radītāju, jo pirmais, kas tev ir jāaptver ir tas, ka radības atjaunošanu paveica tas pats Vārds, kurš pasauli radīja pašā sākumā. Tāpēc nav nekādas pretrunas starp radīšanu un pestīšanu, kuru veikšanai Tēvs izmantoja vienu un to pašu Sūtni, un kas arī veica pasaules pestīšanu caur to pašu Vārdu, kurš pasauli radīja iesākumā.

---

[1] https://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_0295-0373__Athanasius__On_The_Incarnation_Of_The_Word__EN.doc.html [apskatīts 08.03.2025.] [tulkots 10.05.2025.] [publicēts 12.05.2025.]

[2] T.i. Contra Gentes.

2 Kas attiecas uz Visuma un visu lietu radīšanu ir bijuši dažādi viedokļi, un katrs cilvēks ir izvirzījis apspriešanai teoriju, kas atbilst viņa paša ieskatiem. Piemēram, daži saka, ka viss rodas pats no sevis un, tā teikt, nejauši. Starp tiem ir epikūrieši; Viņi noliedz, ka aiz Visuma ir kāds saprāts. Šis uzskats ir pretrunā ar visiem pieredzes faktiem, ieskaitot viņu pašu eksistenci. Jo, ja viss būtu radies šādi, automātiskā veidā, un nevis ticis Saprāta radīts, tad, viss eksistējošais būtu vienveidīgs un bez jebkādām atšķirībām. Visumā viss būtu saule vai mēness, lai kas tas būtu, un cilvēka ķermenī viss būtu roka, acs vai pēda. Bet patiesībā saule, mēness un zeme ir atšķirīgas lietas, un pat cilvēka ķermenī ir dažādi locekļi, piemēram, kājas, rokas un galva. Šī lietu atšķirība atspēko spontānu izcelsmi un pierāda pirms-laiku cēloni; un no šī Cēloņa mēs varam nojaust Dievu, visa Izstrādātāju un Radītāju.

Citi pieturas pie Platona paustā viedokļa, kas ir vispopulārākais grieķu vidū. Viņš teica, ka Dievs visu radīja no jau esoša materiāla un neradītas matēriju, tāpat kā galdnieks izgatavo kaut ko no jau esoša koka. Bet tie, kas pieturas pie šāda viedokļa, neapzinās, ka noliedz to, ka Dievs pats ir visa cēlonis, un atzīst viņu par ierobežotu, tāpat kā tas, neapšaubāmi ir galdnieka ierobežojums, ka viņš neko nevar izdarīt, ja viņam nav koka. Kā gan Dievu varētu saukt par Radītāju un Veidotāju, ja Viņa spēja radīt ir atkarīga no kāda cita iemesla, proti, no pašas matērijas? Ja Viņš tikai radītu no esošās matērijas un pats neradītu matēriju būtnēs, Viņš nebūtu Radītājs, bet tikai amatnieks.

Ir arī gnostiķu teorija, kas izdomājuši sev visu citu lietu amatnieku, izņemot mūsu Kunga Jēzus Kristus Tēvu. Viņi vienkārši aizver acis uz Svēto Rakstu acīmredzamo nozīmi. Piemēram, Tas Kungs atgādināja ebrejiem 1. Mozus grāmatas izteikumus: "Tas, kurš tos radīja iesākumā, darīja tos par vīrieti un sievieti", ar to parādījis, ka šī iemesla dēļ vīrietim ir jāatstāj vecāki un jāpieķeras savai sievai, turpina teikt par Radītāju, "ko Dievs ir savienojis, to lai neviens nešķir."[3] Kā viņi var uzskatīt radīšanu neatkarīgu no Tēva? Un atkal Sv. Jānis izsmeļoši saka: "Viss radās caur Viņu, un bez Viņa nekas nav radies, kas ir."[4] Kā tad Radītājs varētu būt kāds cits, izņemot Kristus Tēvs?

3 Tādi ir priekšstati, ko cilvēki izvirza. Bet viņu stulbās runāšanas nedievbijību skaidri parāda dievišķā Kristiešu ticības mācība. No tās mēs zinām, ka, tā kā aiz Visuma stāv Saprāts, tad tas nav radies pats no sevis, un, tā kā Dievs ir bezgalīgs un nav ierobežots, tad tas nav radīts no esošās matērijas, bet gan no nekā un neesamības iesaukts esībā caur Vārdu. Viņš to izteic 1. Mozus grāmatā:[5] “Sākumā Dievs radīja debesis un zemi;” un atkal caur ļoti derīgo Gana grāmatu:[6] “Pirmkārt un galvenokārt ticiet, ka ir viens Dievs, kurš ir radījis, sakārtojis un izvedis visas lietas no nebūtības uz būtību.” Uz to pašu norāda arī Pāvils, sakot:[7] "Ticībā mēs saprotam, ka pasaules[8] ir radītas ar Dieva Vārdu, tā ka tas, ko mēs tagad redzam, nav radies no tā, kas ir bijis agrāk." Jo Dievs ir labs, un turklāt ar visu labestību, kuras avots Viņš ir, Viņam, kurš ir tik labs, nav iespējams

[3] Mateja evaņģēlijs 19. 4-6.
[4] Jāņa evaņģēlijs 1. 3.
[5] I Mozus 1. 1.
[6] Herma Gana grāmata 2.grāmata 1.daļa.
[7] Vēstule Ebrejiem 11.3.

1965. tulkojums skan šādi: “Jo ticībā mēs noprotam, ka pasaule ir radīta Dieva Vārda spēkā, ka no neredzamā cēlies redzamais.”
[8] Gan krievu, gan angļu tulkojumā lietots daudzskaitļa vārds.

būt vidējam vai ierobežotam attiecībā pret kaut ko. Nekā pastāvošā neierobežots, Viņš visu radīja no nekā ar Savu Vārdu, mūsu Kungu Jēzu Kristu, un no visām savām zemes būtnēm, Viņš izraudzīja cilvēkus īpašai žēlastībai. Tiem, cilvēkiem, kuriem tāpat kā dzīvniekiem pēc savas būtības bija nepastāvīgs raksturs, Viņš deva žēlastību, kuras trūka citām radībām, proti nest Viņa paša tēlu, līdzdalību paša Vārda saprātīgajā būtnē, lai atspoguļojot Viņu un paši būdami saprātīgi un pat paužot Dieva prātu, līdzīgi kā Viņš, kaut arī ierobežotā mērā, viņi varētu turpināt dzīvot mūžīgi svētītā un tikai patiesā svēto dzīvē paradīzē. Bet, tā kā cilvēks ar savu gribu varēja rīkoties jebkurā virzienā, tad Dievs šai dāvātajai žēlastībai jau no pirmās dienas nosacīja divas lietas, proti, likumu un vietu. Viņš tos ievietoja savā paradīzē un noteica vienu aizliegumu. Ja viņi būtu saglabājuši žēlastību un saglabājuši savas sākotnējās nevainības šarmu, dzīve paradīzē būtu viņiem piederējusi bez bēdām, sāpēm un rūpēm, un galu galā tā būtu garantējusi nemirstību debesīs. Bet, ja viņi nomaldītos no ceļa un būtu kļuvuši ļauni, atmetot savas skaistās pirmdzimtības tiesības, tad viņi būtu kļuvuši par vergiem saskaņā ar dabisko nāves likumu un beigtu dzīvot paradīzē, bet, mirstot ārpus tās, turpinātu dzīvot nāvē un pagrimumā. Tā Svētie Raksti mums saka Dieva bausli: "No katra koka, kas ir dārzā, jūs noteikti varat ēst, bet no laba un ļauna atziņas koka jums nebūs ēst, jo dienā, kad jūs no tā ēdīsit, jūs noteikti mirsit."[9] "Tu noteikti mirsi" un cilvēki ne tikai mirst, bet arī paliek nāves un pagrimuma stāvoklī.

4 Tev var rasties jautājums: "Kāpēc mēs apspriežam cilvēku izcelsmi, kad mēs plānojam runāt par to, ka Vārds kļūst par cilvēku?" Pirmais temats ir tuvu otrajam šī iemesla dēļ: mūsu vaina lika Vārdam nolaisties, mūsu noziegums izsauca Viņa mīlestību pret mums, tā ka Viņš steidzās mums palīdzēt un parādījās mūsu vidū. Mēs esam iemesls tam, ka Viņš pieņēma cilvēka veidolu un mūsu pestīšanai savā lielajā mīlestībā, Viņš piedzima un parādījās cilvēka ķermenī. Jo Dievs cilvēku radīja tā (tas ir, kā iemiesotu garu) un vēlējās, lai viņš paliktu neiznīcīgs. Bet cilvēki, novērsušies no Dieva uz ļaunumu, ko paši izdomājuši, neizbēgami nonāca nāves likuma verdzībā. Tā vietā, lai paliktu stāvoklī, kādā Dievs tos radīja, viņi iekļuva pilnīgas samaitātības procesā, un nāve viņus pilnībā pārņēma. Jo baušļa pārkāpums ir licis viņiem atgriezties pie savas būtības, un kā sākumā viņi nāca no nebūtības, tā tagad viņi ir uz ceļa, lai caur samaitātību atkal atgrieztos pie nebūtības. Vārda esamība un mīlestība viņus bija aicinājusi būt, un neizbēgami, ka, zaudējot atziņu par Dievu, viņi zaudēja dzīvību kopā ar Viņu; jo eksistē tikai Dievs, ļaunums ir nebūtība, labā noliegums un pretstats. Protams, pēc dabas cilvēks ir mirstīgs, jo viņš ir radīts no nekā; bet viņš arī nes tā līdzību Kas ir mūžīgs, un, ja cilvēks saglabā šo līdzību, pastāvīgi lūkojoties uz Viņu, tad viņa daba tiks atbrīvota no nāves varas un paliks neiznīcīga. Tas ir apstiprināts Gudrībā: "Viņa likumu ievērošana ir neiznīcības garantija."[10] Un, būdams neiznīcīgs, viņš turpmāk būtu kā Dievs, kā saka Svētie Raksti: "Es teicu: jūs visi esat dievi un Visaugstākā dēli, bet jūs

[9] I Mozus 2. 16.

[10] Zālamana gudrības grāmata: 6. 18. 2012. Tulkojums "Mīlēt nozīmē tās likumus ievērot, paklausība likumiem ir neiznīcības ķīla."

mirstat kā cilvēki un krītat kā jebkurš no kungiem."[11]

5 Tas bija nepanesami smags slogs cilvēkiem. Dievs viņus ne tikai bija radījis no nekā, bet arī savā labestībā deva viņiem Savu dzīvību caur Vārda žēlastību. Tad, mainoties no mūžīgā uz iznīcīgo, pēc sātana padoma viņi bija kļuvuši par cēloni savai samaitātībai nāvē; jo kā jau teicu iepriekš, lai gan viņi pēc būtības bija pakļauti samaitātībai, viņu savienības ar Vārdu žēlastība ļāva viņiem izvairīties no dabiskā likuma, ar nosacījumu, ka viņi saglabās nevainības skaistumu, ar kuru viņi tika radīti. Proti, Vārda klātbūtne viņus pasargāja pat no dabiskās samaitātības, kā saka Gudrības grāmatā: "Dievs radīja cilvēku neiznīcībai un kā Savas mūžības tēlu, bet sātana skaudības dēļ pasaulē ienāca nāve."[12] Kad tas notika, cilvēki sāka mirt, un viņu pašu samaitātība nostājās pret viņiem un valdīja pār viņiem pat vairāk nekā dabiskā mērā, jo tas bija sods, par kuru Dievs viņus bija brīdinājis ka tas sekos, pēc baušļa pārkāpšanas. Patiešām, savā grēkā viņi ir pārsnieguši visas robežas; jo, sākumā izdomājuši ļaunumu un tādējādi iesaistoties nāvē un pagrimumā, viņi pamazām gāja no slikta uz sliktāku, neapstājoties pie nekāda ļaunuma, bet nepārtraukti, kā ar negausīgu apetīti, izdomājot jaunus grēkus. Laulības pārkāpšana un zādzība bija visur, slepkavības un laupīšanas piepildīja zemi, korupcijā un netaisnībā tika ignorēti likumi, visi izdarīja visdažādākās nelikumības gan atsevišķi, gan kopīgi. Pilsētas karoja ar pilsētām, tautas cēlās pret tautām, un visā zemē plosījās grupējumi un kaujas, un ikkatrs centās pārspēt otru ļaunumā. Tika atklāti pat dabai pretrunīgi noziegumi, kā saka Kristus apustulis-moceklis: "Viņu sievietes mainīja dabisko kopdzīvi pret nedabisko, un arī vīrieši, atstājot dabisko kopdzīvi ar sievieti, uzliesmoja iekārē viens pret otru, izdarot nekaunīgas darbības ar savu dzimumu un saņemot savā personā pienācīgu atlīdzību par savu samaitātību."[13]

2 Dievišķā dilemma un tās risinājums iemiesojumā

6 Pēdējā nodaļā mēs redzējām, ka, tā kā nāve un samaitātība bija ņēmuši virsroku, cilvēce tika ierauta iznīcināšanas procesā. Cilvēks, kurš tika radīts pēc Dieva līdzības un, kuram piemīt saprāts, atspoguļoja pašu Vārdu, samaitājās un Dieva plāns tika iedragāts. Nāves likums, kas sekoja pārkāpumam, ņēma virsroku pār mums, un no tā nebija glābiņa. Notikušais bija patiesi briesmīgs un nesaprotams. Protams, būtu neticami, ka Dievs paņemtu savu Vārdu atpakaļ un ka cilvēks, izdarījis pārkāpumu nemirtu. Taču tikpat briesmīgi būtu, ja būtne, kurai kādreiz bija Vārda daba, aizietu bojā un samaitātības rezultātā atgrieztos neesamībā. Tas nebija Dieva labestības cienīgi, ka Viņa radītās radības tika iznīcinātas sātana viltus dēļ. Tāpat tas bija ārkārtīgi nepiemēroti, ka Dieva darbs cilvēcē izzustu vai nu viņu pašu nolaidības, vai ļauno garu viltus dēļ. Un tā kā

[11] Psalms 82.2. 1965. Tulkojums: "Es teicu: "Jūs visi esat dievi un visi esat Visaugstākā dēli! Bet patiesi jums jāmirst kā cilvēkiem, jākrīt kā ikvienam lielam kungam!""

[12] Zālamana gudr. gr. 2.23.

[13] Romiešiem 1.26.

būtnes, kuras Viņš bija radījis saprātīgas, tāpat kā Vārdu, patiesībā gāja bojā, un šādi cēli darbi bija ceļā uz iznīcību, ko tad labajam Dievam bija darīt? Vai Viņam bija jāļauj samaitātībai un nāvei valdīt pār viņiem? Tādā gadījumā, kāda jēga vispār būtu bijusi viņu radīšanai? Protams, būtu bijis labāk, ja viņi vispār nebūtu radīti, nekā tad, kad radīti tie paliktu novārtā un aizietu bojā. Un turklāt šāda vienaldzība pret Viņa paša radības sabrukumu Viņa acu priekšā, pirmkārt, runātu nevis par labu Dieva labestībai, bet gan par Viņa ierobežotību, un ka būtu bijis daudz labāk, ja Viņš nemaz nebūtu radījis cilvēkus. Tāpēc nebija iespējams, ka Dievs cilvēku atstātu samaitātības varā, jo tas būtu nepiemēroti un Viņam pašam necienīgi.

7 Tomēr tas vēl nav viss. Kā mēs jau atzīmējām, nebija iedomājams, ka Dievs, Patiesības Tēvs, atsauktu savus vārdus par nāvi, lai nodrošinātu mūsu turpmāko pastāvēšanu. Viņš nevarēja nonākt pretrunā ar sevi; kas tad Dievam bija jādara? Vai Viņam bija jāpieprasa nožēla no cilvēkiem par viņu pārkāpumiem? Tu varētu teikt, ka tas būtu bijis Dieva cienīgi un vēl vairāk pierādīt, ka, tā kā pārkāpuma dēļ viņi kļuva pakļauti samaitātībai, tā caur grēku nožēlu viņi atkal varētu atgriezties pie neiznīcības. Bet grēku nožēlošana neatbildētu uz dievišķo konsekvenci, jo, ja nāve nevaldītu pār cilvēkiem, Dievs joprojām paliktu nepatiess. Un tomēr grēku nožēlošana neizved cilvēkus no tā, kas ir viņu būtība; tā nepalīdz viņiem beigt grēkot. Ja tas būtu tikai pārkāpuma gadījums, nevis samaitāšanās, kas tam sekoja, tad nožēla būtu pilnīgi pietiekama; bet pārkāpums ir sākums cilvēku paverdzināšanai samaitātības varā, kas ir raksturīga viņu dabai, un tas viņiem atņem žēlastību, kas viņiem piederēja kā radījumiem pēc Dieva līdzības. Nē, grēku nožēla nevarēja atrisināt problēmu. Kas vai drīzāk Kurš bija vajadzīgs tādai žēlastībai un tādai atgriešanai, kāda mums bija nepieciešama? Kurš, gan ja ne pats Dieva Vārds, kurš arī iesākumā radīja visu no nekā? Viņa rokās un tikai Viņam bija jāatgriež iznīcīgo neiznīcībā un atbildēt uz Viņa Tēva rakstura konsekvenci visās lietās. Jo tikai Viņš, būdams Tēva Vārds un, kas ir pirms visa, bija spējīgs gan visu radīt no jauna, gan cienīgs ciest visu labā un būt par vēstnesi visiem no Tēva.[14]

8 Šim nolūkam mūsu pasaulē ienāca bezķermeniskais, nemateriālais un neiznīcīgais Dieva Vārds. Jāatzīst patiesībā Viņš agrāk nebija tālu no tā, jo neviena radības daļa nekad nepastāvēja bez Viņa, kurš būdams vienotībā ar Tēvu, tomēr piepilda visu, kas eksistē. Bet tagad Viņš ienāca pasaulē jaunā veidā, noliecoties līdz mūsu līmenim Savā mīlestībā un Sevis atklāsmē mums. Viņš redzēja saprātīgo rasi, cilvēku rasi, kas bija līdzīga Viņam pašam, izteica Tēva prātu, bet kas pavadīja savu eksistenci un nāvi, valdot par visu samaitātībā. Viņš redzēja, ka samaitātība mūs visus ļoti cieši turēja, jo tas bija sods par Pārkāpumu. Viņš arī redzēja, cik neiedomājami būtu, ka likums tiktu atcelts, pirms tas ir izpildīts. Viņš redzēja, cik briesmīgi būtu, ja tas, ko Viņš pats bija radījis, pazustu. Viņš arī redzēja, kā cilvēku nepārspējamais ļaunums sacēlās pret viņiem pašiem; Viņš arī redzēja viņu vispārējo tendenci uz nāvi. Viņš to visu redzēja un apžēlojās par mūsu rasi, aizkustināts līdzjūtībā pret mūsu ierobežotību, nespējot pārvarēt šo nāvi un tās verdzību, bet galvenokārt to, ka Viņa radībai

[14] Angļu valodā tulkots, kā visu cilvēku vēstnesi pie Tēva. Krieviski – Vēstnesi visiem no Tēva.

bija jāiznīkst un Viņa Tēva darbs mūsu, cilvēku labā, nolīdzināts līdz ar zemi. Un Viņš pieņēma Sev ķermeni, cilvēka ķermeni, tādu pašu kā mums. Viņš arī negribēja tikai iemiesoties vai vienkārši parādīties; ja tas tā būtu, Viņš būtu varējis atklāt Savu dievišķo majestāti citādā un labākā veidā. Nē, Viņš pieņēma tādu pašu ķermeni, kā mums, un ne tikai to, bet Viņš paņēma to no nevainojamas, nesamaitātas jaunavas, bez cilvēka tēva iejaukšanās – tīru ķermeni, kas nebija piesārņots saskarsmē ar cilvēku. Viņš, Varenais, visa Radītājs, pats sagatavoja šo ķermeni Jaunavā kā templi sev un saņēma to sev, kā instrumentu, caur kuru Viņš kļuva pazīstams un kurā dzīvoja. Tādējādi, pieņemot tādu miesu kā mums, jo visas mūsu miesas bija pakļautas nāves bojāejai, Viņš visu vietā nodeva nāvei Savu miesu un piedāvāja to Tēvam. To Viņš darīja aiz mīlestības pret mums, lai Viņa nāvē visi varētu nomirt un tādējādi tiktu atcelts nāves likums, jo tas piepildījās Viņa miesā, kas bija iecelts šim nolūkam un, kas zaudēja savu spēku pār cilvēkiem. To Viņš darīja, lai pārvērstu cilvēkus neiznīcībā, kas bija pievērsušies samaitātībai, un atdzīvinātu tos caur nāvi, iesvētot savu miesu un Viņa augšāmcelšanās žēlastību. Tā Viņš noņēma no viņiem nāvi, tāpat kā salmi pazūd ugunī.

9 Vārds saprata, ka nav iespējams citādi atbrīvoties no samaitātības, kā vienīgi caur nāvi; tomēr Viņš pats kā Vārds, nemirstīgs un Dieva Dēls, bija tāds, kas nevārēja mirt. Šī iemesla dēļ Viņš pieņēma ķermeni, kas spējīgs mirt, lai tas, piederot Vārdam, kas ir pāri visam, varētu kļūt par pietiekamu aizstājēju visiem nāvē un, paliekot neiznīcīgs caur Savu miesas mājokli, varētu pēc tam ar augšāmcelšanās žēlastību izbeigt iznīcību arī visiem citiem. Tas tika paveikts, nogalinot ķermeni, ko Viņš paņēma kā upuri, bez jebkāda pārkāpuma un nevainojamu, un tādējādi Viņš atcēla Savu cilvēku brāļu nāvi, piedāvājot aizstāšanu. Jo dabiski, tā kā Dieva Vārds bija pāri visam, kad viņš piedāvāja Savu templi un miesas instrumentu kā visu dzīvības aizstājēju, Viņš nāvē izpildīja visu, kas bija vajadzīgs. Protams, caur šo nemirstīgā Dieva Dēla vienotību ar mūsu cilvēcisko dabu visi cilvēki tika ietērpti neiznīcīgā augšāmcelšanās apsolījumā. Jo cilvēces solidaritāte ir tāda, ka pateicoties Vārdam, kas mājo vienā cilvēka ķermenī, bojāeja, kas nāk līdz ar nāvi, ir zaudējusi spēku pār visiem. Tu zini, kā tas ir, kad kāds dižens valdnieks ienāk lielā pilsētā un apmetas vienā no tās mājām, viņa uzturēšanās dēļ šajā mājā tiek pagodināta visa pilsēta, un ienaidnieki un laupītāji pārstāj tai uzbrukt. Tāpat ir arī ar visu augstāko ķēniņu; Viņš ienāca mūsu valstī un mājojis vienā ķermenī starp daudzajiem, un tā rezultātā ienaidnieka plāni pret cilvēci ir izjaukti, un nāves samaitātība, kas agrāk tos turēja savā varā, vienkārši pārstājusi pastāvēt. Jo cilvēce būtu galīgi gājusi bojā, ja Kungs un visu Pestītājs, Dieva Dēls, nebūtu nācis mūsu vidū, lai izbeigtu nāvi.

10 Šis lielais darbs patiesi bija Dieva labestības cienīgs. Ķēniņš, kurš nodibināja pilsētu, neskatoties uz tās iedzīvotāju nevērību pret laupītāju uzbrukumiem, to atriebj un glābj no iznīcināšanas, ņemot vērā tikai savu godu, nevis cilvēku nevērību. Tāpēc daudz vairāk labā Tēva Vārds nebija nevērīgs pret cilvēku rasi, kurai Viņš bija aicinājis būt. Bet drīzāk, upurējot Savu miesu, Viņš atcēla nāvi, ko viņi bija piedzīvojuši, un laboja viņu nevērību ar Savu mācību. Tā ar Savu spēku Viņš atjaunoja visu cilvēku dabu. Paša Pestītāja iedvesmotie mācekļi mums to apliecina. Mēs vienuviet lasām: “Jo Kristus mīlestība mūs vada, spriežot šādi: ja viens nomira visu dēļ, tad visi nomira, un Viņš nomira par visiem, lai

mēs vairs nedzīvotu sev, bet Viņam, kurš nomira un augšāmcēlās no miroņiem, mūsu Kungam Jēzum Kristum."[15] Un atkal citā vietā saka: "Bet mēs redzam To, kas bija nedaudz pazemots eņģeļu priekšā, Jēzu, kurš izciešot nāvi, tika kronēts ar godu un slavu, ka ar Dieva žēlastību Viņš cieta nāvi par katru cilvēku." Tas pats autors turpinājumā norāda, kāpēc bija nepieciešams, lai Dieva Vārds un neviens cits kļūtu par cilvēku: "Jo Viņš, kam ir viss un caur kuru ir viss, ir cēlis godā daudzus dēlus, viņu pestīšanas Autors, lai caur ciešanām tiktu pilnveidots."[16] Viņš norāda, ka cilvēces glābšana no samaitātības bija tikai Viņa spēkos, kurš tos bija radījis iesākumā. Viņš arī norāda, ka Vārds ir pieņēmis cilvēka miesu, lai varētu to upurēt par citiem: "Un, tā kā bērni ir miesas un asiņu līdzdalībnieki, tad Viņš arī tos pieņēma, lai ar nāvi uzveiktu to, kam ir nāves vara, tas ir, sātanu, un izglābtu tos, kas visu mūžu bija bijuši nāves bailēs."[17] Jo ar savas miesas upuri viņš paveica divas lietas: Viņš izbeidza nāves likumu, kas aizšķērsoja mūsu ceļu, un nodrošināja mums jaunu dzīves sākumu, dāvājot mums augšāmcelšanās cerību. Caur cilvēku nāve ieguva varu pār cilvēkiem, bet tā, kā Vārds kļuva par cilvēku, nāve tika uzvarēta un dzīvība augšāmcēlusies no jauna. Lūk, ko Pāvils saka kā patiess Kristus kalps: "Tāpat kā nāve nāk caur cilvēku, tā ir arī mirušo augšāmcelšanās caur cilvēku. Tāpat kā Ādamā visi mirst, tā visi Kristū dzīvos"[18] utt. Tāpēc, kad mēs šodien mirstam, mēs vairs nemirstam kā nāvei nolemti cilvēki, bet gan kā tie, kas tagad pat atrodas augšāmcelšanās procesā, gaidot visu augšāmcelšanos, "ko Viņš ar laiku atklās,"[19] Dievs, kurš to darīja un mums dāvāja.

Tātad tas ir pirmais iemesls, kāpēc Glābējs kļuva par cilvēku. Tomēr ir arī citas lietas, kas parāda, cik ļoti piemērota ir Viņa svētītā klātbūtne mūsu vidū; un tās mums tagad ir jāturpina apsvērt.

3 Dievišķā dilemma un tās risinājums iemiesojumā – turpinājums

11 Kad Visvarenais Dievs radīja cilvēci ar Savu Vārdu, Viņš redzēja, ka tie savas dabas ierobežotības dēļ nevarēja zināt par savu Radītāju, Nemateriālo un Neradīto. Tāpēc Viņš apžēlojās par viņiem un neatstāja tos bez sevis nezināšanas, lai viņu eksistence nebūtu bezmērķīga. Jo kāda jēga būtu radībai, ja tā nezina savu Radītāju? Kā cilvēki var būt saprātīgi, ja viņiem nav zināšanu par Tēva Vārdu un prātu, caur kuru viņi saņēma savu eksistenci? Tie nebūtu labāki par zvēriem, jo viņiem nebūtu citu zināšanu, izņemot zemes lietas, un kāpēc gan lai Dievs tos vispār būtu radījis, ja Viņš nebūtu gribējis, lai tie Viņu pazītu? Bet patiesībā labais Dievs deva viņiem daļu pēc Sava tēla, tas ir, mūsu Kungā Jēzu Kristū, un pat radīja tos pēc Sava tēla un līdzības. Kāpēc? Vienkārši tāpēc, lai caur šo Dieva līdzības dāvanu sevī varētu sajust Absolūto Tēlu, kas ir pats Vārds, un caur Viņu iepazīt Tēvu. Šīs zināšanas par viņu

[15] I Korintiešiem 5.14.
[16] Ebrejiem 2.9.
[17] Ebrejiem 2.14.
[18] I Korintiešiem 15.21.
[19] I Timotejam 6.15.

Radītāju ir vienīgā patiesi laimīgā un svētītā dzīve cilvēkiem.

Bet, tā kā mēs jau esam redzējuši, ka cilvēki, paši par sevi neprātīgi, maz domāja par saņemto žēlastību un novērsās no Dieva, viņi tik ļoti apgānīja paši savu dvēseli, ka ne tikai zaudēja Dieva apziņu, bet arī izdomāja sev citus dažāda veida dievus. Viņi veidoja sev elkus patiesības vietā un godināja to, kas nav Dievs, kā svētais Pāvils runā par "radījuma pielūgšanu Radītāja vietā."[20] Turklāt un daudz ļaunāk par to viņi nodeva godu, kas pieder tikai Dievam, uz tādiem materiāliem priekšmetiem kā koks un akmens, kā arī uz cilvēku; un jo tālāk viņi gāja, jo sliktāk kļuva, kā mēs teicām mūsu iepriekšējā grāmatā. Patiešām, viņi bija tik ļauni, ka pielūdza ļaunos garus kā dievus, lai apmierinātu savas iekāres. Viņi upurēja dzīvniekus un cilvēkus it kā savām dievībām un tādējādi iekrita dziļākā neprātā. Viņu vidū mācīja arī maģiju, zīlnieki dažādās vietās noveda cilvēkus maldos un visam cilvēka dzīvē cēloni meklēja zvaigznēs, it kā nekas cits, izņemot viņus, nepastāvētu un tikai tās kaut ko spētu pavēstīt. Vārdu sakot, Dieva bezbailība un nelikumība bija visur, un ne Dievs, ne Viņa Vārds nebija pazīstami. Tomēr Viņš neslēpās no cilvēkiem un nedarīja Sevi zināmu tikai vienā veidā, bet gan atklājās daudzos un dažādos veidos.

12 Dievs zināja cilvēces ierobežotību. Un lai gan žēlastība, ka tie radīti pēc Viņa tēla, bija pietiekama, lai dotu viņiem zināšanas par Vārdu un caur Viņu arī par Tēvu, kā drošības garantija pret to, ka viņi varētu neievērot šo žēlastību, Viņš nodrošināja arī, ka radīšanas darbi kalpoja, kā līdzeklis, ar kura palīdzību varēja atpazīt Radītāju. Bet tas nebija viss. Cilvēku nevērībai pret žēlastību ir tendence pieaugt, un pret šo šķērsli Dievs arī parūpējās, dodot viņiem likumu un sūtot praviešus – cilvēkus, kurus viņi pazina. Tādējādi, ja viņi vērīgāk ielūkotos debesīs, viņi varētu iegūt zināšanas par savu Radītāju, kurš tās radījis ar Savu roku. Jo cilvēki var mācīties augstākas lietas no citiem cilvēkiem. Tātad viņiem ir pieejami trīs veidi, kā iegūt Dieva atziņu. Viņi varēja ieskatīties debesu bezgalībā un, pārdomājot radības harmoniju, iepazīt tās Valdnieku, Tēva Vārdu, kura valdošā aizgādība dara Tēvu atpazīstamu visiem. Vai arī, ja tas nav viņiem pa spēkiem, tad viņi varētu sazināties ar svētiem cilvēkiem un caur viņiem iemācīties iepazīt Dievu, visa Radītāju, Kristus Tēvu, un atpazīt elku pielūgšanu kā patiesības noliegšanu un visas bezdievības pilnu. Treškārt, viņi varētu pārtraukt savu remdeno dzīvi un dzīvot labu dzīvi, vienkārši zinot likumu. Jo bauslība nebija dota tikai ebrejiem, un ne tikai viņu dēļ Dievs sūtīja praviešus, lai gan tie tika sūtīti pie ebrejiem un jūdi viņus vajāja. Bauslība un pravieši bija svēta skola Dieva atzīšanai un garīgās dzīves vadīšanai visai pasaulei. Tik liela patiesi bija Dieva labestība un mīlestība. Tomēr cilvēki paklanījās īslaicīgām baudām un ļauno garu krāpšanām un ilūzijām, nepaceļot galvu pie patiesības. Viņi bija tik ļoti noslogoti ar savu ļaunumu, ka šķita vairāk rupji zvēri nekā saprātīgi cilvēki, kam vajadzēja atspoguļojot paša Vārda līdzību.

13 Ko Dievs varēja darīt, saskaroties ar šo cilvēces necilvēcību, šo vispārējo zināšanu par sevi slēpšanu ar ļauno garu viltībām? Vai viņam vajadzēja klusēt, saskaroties ar tik lielu ļaunumu, un ļaut cilvēkiem turpināt tikt maldinātiem un atstātiem neziņā par sevi? Ja jā, kāda tad būtu jēga no tā, ka tie sākotnēji radīti pēc Viņa tēla? Protams, viņiem noteikti būtu bijis labāk, ja viņi vienmēr būtu bijuši

[20] Romiešiem 1.25.

puszvēru līmenī, nevis atgrieztos tādā stāvoklī, kad viņiem kādreiz bija daļa ar Vārda būtību. Un atkal, ņemot vērā to, par ko viņi bija kļuvuši, kāds viņiem bija labums no Dieva atziņas? Protams, būtu bijis labāk, ja Dievs to nekad nebūtu devis, nekā tad, ja cilvēki pēc tam tiktu atzīti par necienīgiem to saņemt. Arī kāds labums no tā bija pašam Dievam, kurš radīja cilvēkus, ja radīti viņi nepielūdza Viņu, bet uzskatīja citus par saviem radītājiem? Tas būtu līdzvērtīgi tam, ka Viņš būtu tos radījis citiem nevis sev. Pat zemes karalis, kaut arī ir tikai cilvēks, neļauj valstij, kuru viņš ir kolonizējis, pāriet citās rokās vai nodot citiem valdniekiem, bet gan sūta vēstules un draugus un pat apmeklē tos pats, lai nodrošināt viņu uzticību, nevis ļautu iznīcināt Viņa darbu. Cik daudz vairāk tad Dievs būs pacietīgs un piekāpīgs pret Savu radību, lai tie nenovirzītos no Viņa, lai kalpotu citiem, kas tādi nav, un vēl jo vairāk tāpēc, ka šāda maldīšanās viņiem nozīmē milzīgu postu, un tāpēc, ka nav pareizi, ka tiem, kam kādreiz bija kopība ar Viņa tēlu, tagad ir jāiet bojā.

Kas tad Dievam būtu jādara? Ko gan citu Viņš varētu darīt, būdams Dievs, ja ne atjaunot Savu tēlu cilvēcē, lai cilvēki caur to atkal Viņu iepazītu? Un kā to varētu izdarīt, ja nenāktu pats Tēls, mūsu Pestītājs Jēzus Kristus? Cilvēki to nebūtu varējuši izdarīt, jo tie ir radīti tikai pēc tēla; arī eņģeļi to nebūtu varējuši izdarīt, jo tie nav Dieva tēls. Dieva Vārds nāca personīgi, jo Viņš vienīgais ir Tēva attēls, kurš varēja atjaunot cilvēku, kas radīts pēc Viņa tēla.

Tomēr, lai īstenotu šo jaunradīšanu, Viņam vispirms bija jālikvidē nāve un samaitātība. Tāpēc Viņš pieņēma cilvēka ķermeni, lai tajā nāve vienreiz tiktu iznīcināta un cilvēki varētu atjaunoties pēc Viņa tēla. Tam pietika ar Tēva tēlu vien. Ir ilustrācija, kas to pierāda.

14 Tu zini, kas notiek, ja uz audekla uzgleznots portrets no ārējas ietekmes izbalē. Mākslinieks to neizmet, bet tam, kura portrets ir gleznots, jāatnāk un vēlreiz jāpozē, lai portretu atjaunotu, un tad līdzība tiks atjaunota no jauna uz tā paša materiāla. Tas pats attiecas uz Vissvēto Dieva Dēlu. Viņš, Tēva tēls, nāca un dzīvoja mūsu vidū, lai atjaunotu cilvēci, kas radīta pēc Viņa, un atrastu Viņa pazudušo avi, kā Viņš saka Evaņģēlijā: "Es esmu nācis meklēt un glābt to, kas pazudis."[21] Ar to arī izskaidrojams Viņa teiciens ebrejiem: "Ja vien cilvēks nepiedzimst no jauna..."[22] Viņš nerunāja par cilvēka dabisko dzimšanu no mātes, bet gan domāja par dvēseles atjaunošanos un radīšanu pēc Dieva tēla. Tas arī nebija vienīgais, ko Vārds varēja tikai darīt. Kad pasauli piepildīja elkdievības un viltus reliģijas neprāts un Dieva atziņa bija apslēpta, kas gan varēja mācīt pasaulei par Tēvu? Vai parasts cilvēks, tu jautātu? Bet cilvēki nevar apbraukt visu pasauli, jo viņu vārdiem nav pietiekami daudz svara, un, ja viņi to darītu, tad tomēr viņi būtu bezpalīdzīgi cīņā ar ļaunajiem gariem. Turklāt, tā kā pat vislabākie cilvēki bija apmulsuši un apžilbināti no ļaunuma, kā viņi varēja mainīt citu dvēseles un prātus? Tu nevari kaut ko labot citos, ja tas ir sagrozīts sevī. Varbūt tad tu teiksi, ka radība bija pietiekama, lai mācītu cilvēkiem par Tēvu. Bet, ja tas tā būtu, tad tik liels ļaunums nekad nebūtu noticis. Radība bija pastāvējusi visu laiku, taču tā neliedza cilvēkiem kļūdīties. Un tad to varēja izdarīt tikai Dieva Vārds, Kurš visu redz cilvēkā un visu kustina Visumā, Kurš vienīgais spētu apmierināt pašreizējās situācijas vajadzības. Tā bija Viņa un vienīgi

[21] Lukas 19.10.

[22] Jāņa 3.3.

Viņa daļa, kura visuma kārtība atklāj Tēvu, kas atjaunojas saskaņā ar to pašu doktrīnu. Bet kā Viņam tas bija jādara? Var teikt, ar tiem pašiem līdzekļiem kā iepriekš, tas ir, ar radīšanas darbu. Taču izrādījās, ka ar to nepietiek. Cilvēki iepriekš nebija pievērsuši uzmanību debesīm, un tagad viņi skatījās pretējā virzienā. Tāpēc visā savā dabiskumā un saskaņā ar vēlmi darīt labu cilvēkiem Viņš dzīvoja kā Cilvēks, pieņemdams miesu, tāpat kā citiem un ar saviem darbiem, kas veikti šajā ķermenī, jo tas bija viņu līmenī, Viņš mācīja tos, kuri nebūtu iemācījušies ar citiem līdzekļiem, iepazīt Viņu, Dieva Vārdu un caur Viņu Tēvu.

15 Viņš izturējās pret viņiem tā, kā labs skolotājs izturējās pret saviem skolēniem, nolaižoties līdz viņu līmenim un izmantojot vienkāršus līdzekļus. Svētais Pāvils saka tā: "Tā kā pasaule ar savu gudrību Dievu Viņa gudrībā neatzina, tad Dievam labpatika izglābt ticīgos caur vienkārša vēstījuma sludināšanu."[23] Cilvēki novērsās no skatīšanās uz Dievu augšā un meklēja Viņu pretējā virzienā, starp radītājām un sajūtamajām lietām. Mūsu Pestītājs, Dieva Vārds, savā lielajā mīlestībā pieņēma ķermeni un dzīvoja kā cilvēks starp cilvēkiem, kļūstot sajūtams viņu jutekļiem, ja tā var teikt. Viņš kļuva par jutekļu objektu, lai tie, kas meklē Dievu ar jutekļu palīdzību, varētu sajust Tēvu caur darbiem, ko Viņš, Dieva Vārds, darīja miesā. Cilvēks, domājot viņam vien dotā veidā, var atrast sajūtamajā pasaulē patiesību. Bet vai viņus pārsteidza radība? Viņi to redzēja, atzīstot Kristu par Kungu. Vai viņu prāts bija sliecies uzskatīt cilvēkus par dieviem? Pestītāja darbu unikalitāte izcēla Viņu, Vienu no cilvēkiem, kā Dieva Dēlu. Vai ļaunie gari viņus maldināja? Viņi redzēja, ka Kungs viņus izdzina, un viņi saprata, ka Dieva Vārds ir vienīgais Dievs un ka ļaunie gari nemaz nav dievi. Vai viņi sliecās uz varoņu pielūgšanu un mirušo kultu? Tad tas, ka Glābējs augšāmcēlās no miroņiem, parādīja viņiem, cik nepatiesas bija citas dievības un ka Tēva Vārds bija vienīgais patiesais Kungs, pat nāves Kungs. Tāpēc Viņš piedzima un parādījās kā Cilvēks, tādēļ Viņš nomira un augšāmcēlās, lai ar saviem darbiem pārspētu visus citus cilvēku darbus. Viņš var vērst cilvēkus no visiem maldu ceļiem uz Tēva atzīšanu. Kā Viņš pats saka: "Es nācu meklēt un glābt to, kas pazudis."[24]

16 Kad cilvēku prāti beidzot bija noslīdējuši līdz zemes jutekļu līmenim, Vārds parādījās ķermenī, lai Viņš kā Cilvēks varētu vērst viņu maņas uz Sevi un ar saviem cilvēciskajiem darbiem pārliecināt tos, ka Viņš pats ir ne tikai cilvēks, bet arī Dievs, patiesā Dieva Vārds un Gudrība. Tas ir tas, ko Pāvils vēlas mums pateikt ar vārdiem: "Lai jūs, būdami stiprināti un nostiprināti mīlestībā, kopā ar visiem svētajiem saprastu, kas ir garums un platums, augstums un dziļums, un iepazītu Dieva mīlestību, kas pārspēj saprašanu, lai jūs būtu piepildīti ar visu Dieva pilnību."[25] Vārda atklāsme ir katrā dimensijā – augšā, radīšanā; zemāk - iemiesojumā; dzīlēs - pazemē; platumā visā pasaulē. Viss ir piepildīts ar Dieva atziņu.

Šī iemesla dēļ Viņš nenesa upuri visu vārdā tūlīt pēc atnākšanas, jo, ja Viņš būtu atdevis Savu ķermeni nāvei un pēc tam to uzreiz augšāmcēlis, Viņš vairs nebūtu mūsu jutekļu objekts. Tā vietā Viņš palika savā ķermenī un ļāva sevi tajā ieraudzīt, veicot darbības un dodot zīmes, kas liecināja, ka Viņš ir ne tikai

[23] I Korintiešiem 1.21.
[24] Lukasa 19.10.
[25] Efeziešiem 3. 17.

cilvēks, bet arī Dieva Vārds. Tādējādi kļūstot par cilvēku, Glābējs mūsu labā izdarīja divas lietas. Viņš paņēma no mums nāvi un atjaunoja mūs; un, pēc dabas neredzams un nemanāms, Viņš kļuva redzams caur saviem darbiem un atklājās kā Tēva Vārds, visas radības Valdnieks un Ķēniņš.

17 Šajā pēdējā vēstījumā ir paradokss, kas mums tagad ir jāizpēta. Vārds nebija ierobežots būdams miesā, un Viņa klātbūtne ķermenī netraucēja Viņam būt klātesošam arī citur. Kad Viņš dzīvoja Savā ķermenī, Viņš nepārstāja pārvaldīt Visumu ar Savu Prātu un Spēku. Brīnišķīgā patiesība ir tāda, ka, būdams Vārds, Viņš pats nebija nekā ietverts, bet patiesībā saturēja visas lietas Pats. Radīšanā Viņš ir klātesošs visur, tomēr atšķiras no tās; Viņš pats valda, sakārto, dod dzīvību visiem, satur visu, Viņš pats nav radījums, bet eksistē tikai Savā Tēvā. Kā visā ķermenī, tā arī katrā ķermeņa loceklī, kuram Viņš pats dod dzīvību, Viņš ir dzīvības Avots visam Visumam, būtnēm katrā tā daļā, bet Viņš joprojām atrodas ārpus tā; un Viņš atklājās caur darbiem savā ķermenī un caur Savu darbību pasaulē. Dvēseles funkcija patiešām ir apcerēt to, kas atrodas ārpus ķermeņa, bet tā nevar dot viņiem dzīvību vai iekustināt. Cilvēks nevar pārvietot lietas no vienas vietas uz citu, piemēram, vienkārši par tām domājot; un tu un es nevaram kustināt sauli un zvaigznes, sēžot mājās un skatoties uz tām. Taču ar Dieva Vārdu Viņa cilvēciskajā dabā bija savādāk. Viņa ķermenis Viņam nebija ierobežojums, bet gan instruments, lai Viņš būtu gan tajā, gan visā un ārpus visa, paliekot tikai Tēvā. Tajā pašā laikā ir pārsteidzoši, kā Viņš kā Cilvēks dzīvoja cilvēka dzīvi un kā Vārds ietvēra Visuma dzīvi un kā Dēls Viņš bija pastāvīgā vienotībā ar Tēvu. Pat Viņa piedzimšana no jaunavas nekādā veidā Viņu neizmainīja, un tomēr Viņš netika apgānīts būdams miesā. Drīzāk Viņš svētīja ķermeni, būdams tajā. Jo Viņa klātbūtne it visā nenozīmē, ka Viņam ir visa daba, bet tikai to, ka Viņš piešķir visam tā esamību un satur visu. Tāpat kā saule netiek aptraipīta, saskaroties ar zemes objektiem caur tās stariem, bet gan apgaismo un attīra tos, tā arī Viņš, kurš radīja sauli, nekad netiek aptraipīts, parādoties ķermenī, bet gan ķermenis tiek attīrīts un atdzīvināts ar Viņa klātbūtni. "Viņš nav izdarījis grēku, un Viņa mutē nebija atrasta viltība."[26]

18 Tev jāsaprot, ka tad, kad rakstītāji par šo svēto tēmu raksta par Viņu kā par tādu, kas ēda, dzēra un piedzima, viņi ar to domā, ka ķermenis, tāpat kā parasts cilvēka ķermenis, ir dzimis un uzturēts ar tās dabai atbilstošu pārtiku; un Dieva Vārds, kurš bija vienots ar Viņu – cilvēku, tajā pašā laikā valdīja pār Visumu un atklājās caur saviem miesas darbiem ne tikai kā cilvēks, bet arī kā Dievs. Šos darbus pamatoti uzskata par Viņa darbiem, jo ķermenis, kurā Viņš tos darīja, patiesi piederēja Viņam un nevienam citam; turklāt ir pareizi, ka tie tiek piedēvēti Viņam kā Cilvēkam, lai parādītu, ka Viņa ķermenis ir īsts, nevis tikai šķietams. Tādos parastos jautājumos kā dzimšana un ēšana, Viņš ir jāatzīst par tādu, kas patiesībā dzīvo ķermenī; bet ar brīnišķīgajiem darbiem, ko Viņš darīja caur ķermeni, Viņš pierādīja, ka ir Dieva Dēls. Tā ir Viņa vārdu nozīme neticīgajiem jūdiem: "Ja Es nedaru sava Tēva darbus, neticiet Man; bet, ja es daru, kaut arī jūs Man neticat, ticiet Man Manu darbu dēļ, no kuriem jūs zināt, ka Tēvs ir Manī un Es Tēvā."[27]

Pats būdams neredzams, Viņš atklājās caur radīšanas darbiem, un, lai gan Viņa Dievišķums slēpjas cilvēka dabā, Viņa

[26] I Pētera 2.22.

[27] Jāņa evaņģēlijs 10. 37.

miesas darbības pierāda, ka Viņš ir ne tikai cilvēks, bet arī Dieva Spēks un Vārds. Piemēram, uzrunāt ļaunos garus ar autoritāti un izdzīt tos nav kaut kas cilvēcisks, bet gan dievišķs. Un kurš gan varētu redzēt Viņu izārstējam visas slimības, kurām ir nosliece uzbrukt cilvēcei, un tomēr uzskatīt Viņu par vienkāršu cilvēku, nevis Dievu? Viņš attīrīja spitālīgos, Viņš lika staigāt klibajiem, Viņš atvēra nedzirdīgo ausis un aklo acis, nebija nevienas slimības vai nespēka, ko Viņš neizdziedinātu. Pat visnevērīgākais vērotājs var redzēt, ka tie bija Dieva darbi. Piemēram, dziedinot vīrieti, kurš dzimis akls. Kurš cits, ja ne cilvēka Tēvs un Radītājs, visa Valdnieks, varētu atjaunot funkciju, kas nebija bijusi kopš dzimšanas? Tam, kurš var to izdarīt, protams, ir jābūt pašam dzimšanas Kungam. To pierāda arī Viņa kļūšana par Cilvēku. Viņš veidoja savu ķermeni no jaunavas, un tas nav mazs Viņa dievišķības pierādījums, jo Tas, kurš viņu radīja, ir visa Radītājs. Un vai ir kāds, kas noliedz faktu, ka ķermenī, kas dzimis no jaunavas bez cilvēka tēva līdzdalības, kurā Viņš parādījās, bija arī visa Radītājs un Kungs? Paskaties uz brīnumu Kānā. Vai kāds ir redzējis, ka ūdens kļūst par vīnu un domā, ka Viņš nav Kungs un ūdens Radītājs, ko Viņš pārvērta? Tā paša iemesla dēļ Viņš staigāja pa jūru kā pa sauszemi, lai pierādītu lieciniekiem, ka Viņam ir vara pār visu. Un, paēdinājis ļaužu pulku, kad Viņš no mazuma darīja daudz, tā ka no piecām maizēm tika paēdināti pieci tūkstoši cilvēku, vai tas nepierāda, ka Viņš nav neviens cits kā pats Kungs, kura prāts ir pāri visam?

4 Kristus nāve

19 Pestītājs uzskatīja par nepieciešamu to visu darīt, lai, atzīstot Viņa miesas darbības par Dieva darbiem, cilvēki, kuri bija akli pret Viņa klātbūtni radībā, varētu atgūt Tēva atzīšanu. Jo, kā jau teicu iepriekš, kurš redzēja Viņa varu pār ļaunajiem gariem un to reakciju uz Viņu un varēja šaubīties, ka Viņš patiešām ir Dēls, Dieva Gudrība un Spēks? Pat pati radība neklusēja pēc Viņa gribas un, pārsteigta, vienā balsī krusta priekšā atzina Viņa uzvaras spēku, ka Tas, kurš cieta uz tā miesā, bija ne tikai cilvēks, bet arī Dieva Dēls un visu Pestītājs. Saule paslēpās, zeme drebēja, kalni sadalījās, visus cilvēkus pārņēma bailes. Tas liecināja, ka krustā sistais Kristus bija Dievs un ka visa radība bija Viņa vergs un liecināja ar bailēm par sava Kunga klātbūtni.

Tā Dieva Vārds atklājās cilvēkiem caur saviem darbiem. Mums tagad jāapsver Viņa zemes dzīves beigas un Viņa miesas nāves būtība. Tas patiešām ir mūsu ticības centrs, un visur, kur jūs dzirdat cilvēkus par to runājam; un arī ar to, ne mazāk kā ar citiem saviem darbiem, Kristus tiek atklāts kā Dievs un Dieva Dēls.

20 Mēs esam tikuši galā ar Viņa miesas izpausmes iemeslu, ciktāl apstākļi un mūsu pašu izpratne ļauj. Mēs esam redzējuši, ka mainīt iznīcīgo pret neiznīcību pienācās nevienam citam kā pašam Pestītājam, kurš iesākumā visu radīja no nekā. Tikai Tēva tēls varēja atsvaidzināt Viņa līdzību cilvēkos un ka neviens cits kā mūsu Kungs Jēzus Kristus nevarēja dot mirstīgajiem nemirstību un ka tikai Vārds, kas pārvalda visas lietas un vienīgais, patiesais un vienpiedzimušais Tēva

Dēls, varētu mācīt cilvēkus par Viņu un atcelt elku pielūgsmi. Bet papildus tam bija parāds, kas bija jāsamaksā; jo, kā jau teicu iepriekš, visiem cilvēkiem bija jāmirst. Lūk, otrs iemesls, kādēļ Vārds dzīvoja starp mums, proti, lai, pierādījis savu dievišķību ar saviem darbiem, varētu upurēties visu labā un par visiem nāvei nododot Savu miesas templi, lai nokārtotu cilvēka rēķinu ar nāvi un atbrīvotu viņu no pirmajiem pārkāpumiem. Tajā pašā darbībā Viņš arī parādīja Sevi varenāku par nāvi, parādot Savu ķermeni neiznīcīgu kā augšāmcelšanās pirmos augļus.

Tev nevajadzētu būt pārsteigtam, ja mēs par to atkārtoti runāsim. Mēs runājam par to, kas patīk Dievam un par lietām, kuras Viņš savā mīlošajā gudrībā uzskatīja par vajadzīgu, un labāk ir to pašu izklāstīt vairākos veidos, nekā riskēt kaut ko atstāt neapspriestu. Tātad Vārda ķermenis, būdams īsts cilvēka ķermenis, neskatoties uz to, ka tas bija unikāli veidots no jaunavas, pats par sevi bija mirstīgs un, tāpat kā citi ķermeņi, pakļauts nāvei. Bet Vārda klātbūtne viņā atbrīvoja viņu no šīs dabiskās atbildības, tā ka samaitātība viņu nevarēja aizskart. Tā notika, ka uzreiz notika divi pretēji brīnumi: nāve, kā tas visiem ir raksturīgs, varēja piemeklēt Tā Kunga miesu; tomēr, tā kā Vārds bija viņā, nāve un samaitātība tika atcelta tajā pašā ķermenī. Tajā bija jāpiepildās nāvei un nāvei par visiem, lai varētu nomaksāt visu parādu. Citādi Vārds, kā jau teicu, būdams sevī nepakļauts nāvei, pieņēma mirstīgo miesu, ko Viņš varēja piedāvāt par visiem, un cieta par visiem šajā miesā: "...uzveikt to, kam bija nāves vara, tas ir, velnu, un atbrīvot tos, kas visu mūžu bija nāves baiļu verdzībā."[28]

21 Tādēļ nebaidies! Tā kā mūsu Pestītājs nomira par mums, mēs, kas ticam Kristum, vairs nemirstam kā kādreiz cilvēki zem bauslības lāsta. Šis nosodījums ir pagājis, un tagad ar augšāmcelšanās žēlastību samaitātība ir izdzīta un noņemta, mēs esam atbrīvoti no mūsu mirstīgās miesas mums katram labvēlīgā laikā, lai saņemtu labāko augšāmcelšanos. Kā sēklas, kas iemestas zemē, mēs nepazūdam, bet tāpat kā tās celsimies augšām. Nāve tiek atcelta ar Pestītāja žēlastību. Tāpēc svētīgais Pāvils, caur kuru mēs visi esam pārliecināti par augšāmcelšanos, saka: "Šim iznīcīgajam ir jāapģērbjas neiznīcībā un šim mirstīgajam ir jāapģērbjas neiznīcībā; bet, kad šis iznīcīgais ir ģērbies neiznīcībā un šis mirstīgais ir ģērbies nemirstībā, tad piepildīsies teiciens, kas rakstīts: "Nāve ir aprīta uzvarā. Ak, nāve, kur ir tavs dzelonis? Ak, elle,[29] kur ir tava uzvara?"[30]

"Nu tad," daži cilvēki var teikt, "ja galvenais bija tas, ka Viņš visu vietā nodod savu ķermeni nāvei, tad kāpēc Viņš to nedarīja kā Cilvēks privāti, neejot līdz publiskai krustā sišanai? Viņam noteikti būtu bijis piemērotāk ar godu doties nāvē, nevis izturēt tik apkaunojošu nāvi." Taču aplūko šo argumentu rūpīgi un uzzini, cik tas ir cilvēciski, lai gan tas, ko Glābējs izdarīja, bija patiesi dievišķs un Viņa dievības cienīgs vairāku iemeslu dēļ. Pirmais ir šis. Cilvēku nāve parastos apstākļos ir viņu dabiskā vājuma rezultāts. Tie būtībā ir nepastāvīgi un laika gaitā, kļūstot slimi un veci, tie mirst. Bet Kungs nav līdzīgs viņiem. Viņš nav vājš, Viņš ir Dieva Spēks un Dieva Vārds un pati Dzīvība. Ja Viņš būtu mierīgi miris savā gultā tāpat kā citi cilvēki, vai tas būtu šķitis saskaņā ar Viņa dabu un vai Viņš tiešām būtu bijis

[28] Ebrejiem 2. 14.
[29] Burtiski: kaps.
[30] I Korintiešiem 15.53.

lielāks par citiem cilvēkiem? Bet, tā kā Viņš pats bija Vārds un Dzīvība un Spēks, Viņa ķermenis tika padarīts stiprs, un tāpēc nāvē, ko Viņš cieta, Viņš ar savu upuri pilnveidoja nevis sevi, bet citus. Ja Viņš būtu slims, kurš dziedinātu citus? Vai arī kā šis ķermenis varētu būt vājš un nevarīgs, ja caur to citi kļuva spēcīgi? Un šeit atkal tu vari teikt: "Kāpēc Viņš nenovērsa nāvi tāpat kā slimības?" Tāpēc, ka Viņš pieņēma ķermeni tieši tāpēc, lai nomirtu, un, ja nebūtu nāves, nebūtu arī augšāmcelšanās. Un par to, ka slimība nedzīvoja Viņa ķermenī, tu varētu strīdēties: "Vai viņš nebija badā?" Jā! Viņš cieta badu, jo tāda bija Viņa ķermeņa būtība, bet Viņš nemira no bada, jo Tas, kura ķermenis cieta badu, bija Kungs. Un, lai gan Viņš nomira par visu izpirkšanu, Viņš neredzēja samaitātību. Viņa ķermenis augšāmcēlās pilnīgā veselībā, jo tas bija neviena cita ķermenis kā pašas Dzīvības ķermenis.

22 Kāds cits, iespējams, varētu teikt, ka Kungam būtu bijis labāk izvairīties no ebreju uzbrukumiem un tādējādi Viņš būtu pasargājis savu ķermeni no nāves. Bet redzi, cik nepiemēroti arī tas būtu bijis Viņam. Tāpat kā Viņam nebūtu bijis pareizi atdot Savu miesu nāvei ar Savu paša roku, būdams Vārds un Dzīvība, tā arī Viņam pašam nebija jāizvairās no nāves, kura nāca no citu cilvēku rokas. Un turklāt Viņš netiecās uz to līdz pēdējam, nedz arī savas dabas tieksmē neatstāja Savu ķermeni paša varai un neizvairījās no jūdu sazvērestības. Un šī rīcība neliecināja par Vārda nekādu ierobežojumu vai vājumu; jo Viņš gaidīja nāvi, lai to iznīcinātu un paātrinātu upurēšanu par visiem. Turklāt, tā kā tā bija nāve visai cilvēcei, kuras dēļ Pestītājs nāca, jo nāve uz viņu pašu neattiecās, Viņš neatstāja savu ķermeni nāvei kā privātu lietu, jo Viņam kā Dzīvībai tas vienkārši nebija pareizi, bet Viņš pieņēma nāvi no cilvēku rokām un tādējādi pilnībā uzvarēja to savā ķermenī.

Ir daži citi apsvērumi, kas palīdz saprast, kāpēc Tā Kunga ķermenim bija tāds gals. Viņa atnākšanas augstākais mērķis bija panākt ķermeņa augšāmcelšanos. Tam bija jābūt Viņa uzvaras piemineklim pār nāvi, garantijai visiem, ka Viņš pats ir uzvarējis samaitātību un ka arī viņu pašu ķermeņi galu galā būs neiznīcīgi; un tas bija nākotnes augšāmcelšanās simbols un ķīla, proti, ka Viņš saglabāja Savu ķermeni neiznīcīgu. Bet, ja Viņa ķermenis būtu iekritis slimībā un Vārds Viņu būtu atstājis tādā stāvoklī, cik nepiemēroti tas būtu bijis Viņam! Vai Tam, kurš dziedināja citu ķermeņus, vajadzētu aizmirst rūpēties par sava ķermeņa veselību? Kā gan varētu ticēt Viņa dziedināšanas brīnumiem, ja tas tā būtu? Protams, cilvēki vai nu smietos par Viņu, kā nespējīgu mazināt slimības, vai arī panicinātu Viņu, jo Viņš to varēja, bet to nedarīja.

23 Pieņemsim, ka Viņš bez slimības kaut kur paslēpa Savu ķermeni un tad pēkšņi parādījās un teica, ka ir augšāmcēlies no miroņiem. Viņu uzskatītu par vienkāršu stāstnieku, un, tā kā Viņa nāvei nebūtu bijis neviena liecinieka, neviens nebūtu ticējis Viņa augšāmcelšanai. Nāvei bija jānotiek pirms augšāmcelšanās, jo bez tās augšāmcelšanās nebūtu iespējama. Slepena un neapliecināta nāve atstātu augšāmcelšanos bez jebkādiem pierādījumiem. Kāpēc Viņam bija jāmirst slepenā nāvē, kad Viņš bija atklāti pasludinājis Savas augšāmcelšanās faktu? Kāpēc Viņš publiski izdzina ļaunos garus un dziedināja cilvēku, kurš bija akls kopš dzimšanas, un pārvērta ūdeni vīnā, tādējādi pārliecinot cilvēkus, ka Viņš ir Vārds, un arī paziņot visiem, ka Viņa mirstīgais ķermenis ir neiznīcīgs, un kā viņi ticēs, ka Viņš ir Dzīvība? Un kā gan Viņa mācekļiem varēja

būt drosme runāt par augšāmcelšanos, ja vien viņi to nevarēja apgalvot kā faktu, ka Viņš vispirms bija miris? Vai arī kā mācekļu klausītāji varēja noticēt viņu izteikumiem, ja vien viņi paši arī neliecināja par Viņa nāvi? Jo, ja farizeji savulaik atteicās ticēt un piespieda citus noliegt augšāmcelšos, kaut arī tas notika viņu acu priekšā, cik daudz attaisnojumu viņi būtu izdomājuši neticībai, ja nāve būtu notikusi slepeni? Vai arī kā varēja pasludināt nāves beigas un uzvaru pār to, ja Kungs nebūtu to apstrīdējis visu acu priekšā un ar Savas miesas bojāeju nebūtu pierādījis, ka turpmāk tā ir anulēta un spēkā neesoša?

24 Ir arī daži citi iespējami iebildumi, uz kuriem arī ir jāatbild. Daži varētu mudināt domāt, ka, pat atzīstot nepieciešamību pēc publiskas nāves, lai vēlāk ticētu augšāmcelšanās notikumam, Viņam noteikti būtu bijis labāk, ja Viņš būtu sarīkojis sev godpilnu nāvi un tādējādi izvairītos no krusta kaunpilnās nāves. Bet pat tas radītu vietu aizdomām, ka Viņa vara pār nāvi aprobežojas ar īpašu nāves veidu, ko Viņš pats sev izvēlējās; un tas atkal sniegtu attaisnojumu neuzticībai augšāmcelšanai. Tāpēc nāve Viņa miesā ienāca nevis no Viņa paša, bet gan no ienaidnieka darbības, lai Pestītājs varētu pilnībā atcelt nāvi jebkurā formā, ko tie Viņam deva. Spēcīgs un vīrišķīgs cīkstonis pats neizvēlas savus pretiniekus, lai nebūtu jādomā, ka no dažiem viņš baidās. Drīzāk viņš ļauj skatītājiem tos izvēlēties, un, uzvarot, naidīgākos viņš pierādītu savu pārākumu pār tiem un tādējādi attaisnotu savu pārāko spēku. Tāpat tas bija ar Kristu. Viņš, visu Dzīvība, mūsu Kungs un Glābējs, neizvēlējās sev Savas nāves veidu, lai nešķistu, ka Viņš baidās no citas nāves. Nē, Viņš pieņēma un cieta nāvi pie krusta no citiem, proti, no Viņa īpašajiem ienaidniekiem, nāvi, kas viņiem bija visbriesmīgākā un nekādā ziņā nebija vēlama. Viņš to darīja, lai, iznīcinājis nāvi, viņi varētu ticēt Viņam kā dzīvībai un atzīt nāves spēku kā galīgi atceltu. Tādējādi notika brīnišķīgs un spēcīgs paradokss, jo nāve, kuru viņi domāja Viņam piespriest kaunā un negodā, kļuva par brīnišķīgu pieminekli nāves sakāvei. Viņš necieta Jāņa Kristītāja nāvi, kuram tika nocirsta galva, un Viņš netika sazāģēts kā Jesaja. Pat nāvē Viņš saglabāja Savu miesu veselu un nedalītu, lai nākotnē nebūtu attaisnojuma tiem, kas šķels Baznīcu.

25 Tik daudz par ārpus Baznīcas esošo cilvēku iebildumiem. Bet, ja kāds taisnīgs kristietis vēlas zināt, kāpēc Viņš cieta nāvi pie krusta, nevis kā citādi, mēs atbildam tā: Nekādā citā veidā mums tas nebūtu bijis lietderīgi, patiesi Kungs par mums visiem nomira tādā veidā, kas bija vispiemērotākais. Viņš bija nācis nest lāstu, kam bija vara pār mums; un kā gan Viņš varēja "kļūt par lāstu"[31] citādi, kā vien pieņemot nolādētā nāvi? Un šī nāve ir pie krusta, jo ir rakstīts: "Nolādēts ir ikviens, kas karājas kokā."[32] Un arī Tā Kunga nāve ir izpirkšana visiem, un ar to tiek sagrauta "šķirtības siena"[33] un pagāniem tiek atvērta pieeja. Kā gan Viņš varētu mūs aicināt, ja Viņš nav krustā sists, jo tikai pie krusta cilvēks mirst ar izstieptām rokām? Šeit mēs atkal redzam Viņa nāves un šo izstiepto roku piemērotību: tas bija tāpēc, lai Viņš varētu pievilkt savu seno tautu ar vienu un pagānus ar otru un apvienot abus sevī. Viņš paredzēja Savas atpestījošās nāves veidu: "Kad būšu pacelts, es visus cilvēkus vilkšu pie Sevis."[34] Gaiss ir velna sfēra, viņš

[31] Galatiešiem 3. 13.
[32] Galatiešiem 3. 13.
[33] Efeziešiem 2. 14.
[34] Jāņa evaņģēlijs 12. 32.

ir mūsu rases ienaidnieks, kurš, no debesīm nokritis, cenšas ar citiem ļaunajiem gariem, kas dalās viņa nepaklausībā un attur dvēseles no patiesības, kavēt to virzību, kas tai seko. Apustulis, apspriežot to, saka: "Saskaņā ar gaisa varas princi, garu, kas tagad darbojas nepaklausības dēlos."[35] Bet Tas Kungs nāca, lai izdzītu velnu un atbrīvotu gaisu un radītu mums "ceļu" uz debesīm, kā saka apustulis, "caur priekškaru, tas ir, Savu miesu."[36] Tas bija jāpanāk caur nāvi, un ar kādu citu nāvi to varēja panākt, izņemot nāvi gaisā, tas ir, pie krusta? Šeit jūs atkal redzat, cik pareizi un dabiski bija Kungam šādi ciest; jo šādi "paaugstināts" Viņš attīrīja gaisu no visām ļaunajām ienaidnieka ietekmēm. "Es redzēju sātanu kā zibeni, no debesīm krītam,"[37] Viņš saka; un tā Viņš atkal atvēra ceļu uz debesīm, sacīdams: "Paceliet savus vārtus, valdnieki, un celieties, jūs mūžīgās durvis."[38] Jo Vārdam pašam nevajadzēja atvērt vārtus, Viņš ir visa Kungs, un neviens no Viņa darbiem nav slēgts to Radītājam. Nē, mums tas bija vajadzīgs, mums, kurus Viņš pats uzmodināja savā miesā, lai tā miesa, kuru Viņš vispirms atdeva nāvei par visiem, nonāktu debesīs.

5 Augšāmcelšanās

26 Bija ļoti atbilstoši, ka Viņš nomira pie krusta par mums, un mēs varam redzēt, cik tas bija pamatoti un kāpēc pasaules pestīšanu nevarēja paveikt nekādā citādā veidā. Pat pie krusta Viņš neslēpās no redzesloka, bet gan padarīja visu radību par liecinieku tās Radītāja klātbūtnei. Tad, reiz ļāvis viņiem redzēt, ka patiesi miris, Viņš neļāva sava ķermeņa templim ilgi uzkavēties kapā, bet trešajā dienā uzcēla to, neiznīcīgu un nesamaitātu - Viņa uzvaras ķīlu un simbolu.

Protams, Viņa spēkos bija augšāmcelt Savu ķermeni un parādīt to dzīvu tūlīt pēc nāves. Bet visgudrais Pestītājs to nedarīja, lai neviens nenoliegtu, ka tas patiešām un pilnībā bija nomiris. Turklāt, ja starp Viņa nāvi un augšāmcelšanos būtu bijušas divas dienas, Viņa neiznīcības godība varētu arī neparādīties. Viņš gaidīja veselu dienu, lai parādītu, ka Viņa ķermenis ir patiesi miris, un tad trešajā dienā parādīja, ka tas ir neiznīcīgs visiem. Intervāls nebija lielāks, lai cilvēki to neaizmirstu un apšaubītu, vai tas ir viens un tas pats ķermenis. Nē, kamēr viņu ausīs vel skanēja un acis visu atcerējās, viņi joprojām bija saspringti un viņu prāti bija apjukuši, un kamēr tie, kas Viņu nogalināja, vēl bija dzīvi un paši bija šo faktu liecinieki, Dieva Dēls pēc trim dienām parādīja Savu reiz mirušo ķermeni nemirstīgu un neiznīcīgu. Un ikvienam bija skaidrs, ka ķermenis, kurā dzīvoja Vārds, nenomira no kāda dabiska vājuma, bet ka ar šo krusta nāvi, Pestītāja spēkā, nāve tika iznīcināta.

27 Spēcīgs pierādījums šai nāves sakāvei un Krusta uzvarai ir šāds fakts, proti, visi Kristus mācekļi nicināja nāvi. Visi Kristus mācekļi nicina nāvi; viņi vēršas pret to un tā vietā, lai no tās baidītos, ar krusta zīmi un ticību Kristum to mīda kā kaut ko mirušu. Pirms Pestītāja dievišķās parādīšanās pat vissvētākie cilvēki baidījās no nāves un

[35] Efeziešiem 2. 2.
[36] Ebrejiem 10. 20.
[37] Lūkasa evaņģēlijs 10. 18.
[38] Psalms 24. 7.

sēroja par mirušajiem kā par bojāgājušajiem. Bet tagad, kad Glābējs bija augšāmcēlies miesā, nāve viņus vairs nebaidīja, bet visi Kristum ticīgie to samīda kā nieku un deva priekšroku mirt, nevis noraidīt ticību Kristum, labi apzinoties, ka mirstot viņi nepazūd, bet dzīvo un kļūst neiznīcīgi caur augšāmcelšanos. Bet velns, kas senatnē ļauni līksmojās nāvē, tagad, kad nāves sāpes ir atraisītas, viņš vienīgais paliek patiesi miris. Tam ir arī vēl viens pierādījums: cilvēki, kuri pirms Kristus ticības pieņemšanas bija šausmās no domas par nāvi un baidījās no tās, bet, atgriezušies, to pārvarēja tik pilnīgi, ka nepacietīgi dodas to satikt un paši kļūst par Pestītāja augšāmcelšanās lieciniekiem. Pat bērni steidzas mirt, un ne tikai vīrieši un sievietes gatavojas tikties ar nāvi caur garīgiem vingrinājumiem. Nāve ir kļuvusi tik vāja, ka pat sievietes, kuras tā agrāk bija sagrābusi, tagad izsmej to kā mirušu lietu, kurai nav nekādas varas. Nāve kļuva kā tirāns, kuru pilnībā sakāva likumīgais karalis; garāmgājēju iepriekš sasietās rokas un kājas mīda viņu, spiežot un nolādējot viņu, un vairs nebaidās no viņas nežēlības un dusmām ķēniņa dēļ, kurš viņu uzvarēja. Tā tas ir ar nāvi, kuru uzvarējis un apzīmējis Tas, kurš ir Glābējs pie krusta. Visu, kas ir Kristū, savulaik sasietās rokas un kājas mīda viņu, ejot viņai pāri un liecinot par Viņu, kurš viņu izsmēja un sacīja: "Ak, nāve, kur ir tava uzvara? Ak, elle (burt. kaps), kur ir tavs dzelonis?"[39]

28 Vai tas nav skaidrs pierādījums nāves bezspēcībai, kā tu domā? Vai arī tā ir neliela Glābēja uzvaras zīme pār viņu, kad zēni un meitenes, kas ir Kristū, skatās tālāk par savu pašreizējo dzīvi un gatavojas ieiet jaunā? Ikviens pēc būtības baidās no nāves un miesas izzušanas, bet brīnumu brīnums ir tas, ka krusta ticības dalībnieks nicina šīs dabiskās bailes un krusta dēļ vairs gļēvi nedreb nāves priekšā. Uguns dabiskā īpašība ir degt. Tad pieņemsim, ka pastāv tāda viela, kā Indijas azbests, kas kā zināms, nevar tikt sadedzināts ugunī, bet gan demonstrē uguns bezspēcību, apliecinot tā nespējību degt. Ja kāds šaubījās par tā patiesumu, viņam vajadzēja tikai ietērpties attiecīgajā vielā un pēc tam pieskarties ugunij. Vai arī, lai atgrieztos pie mūsu agrākā tēla, ja kāds gribēja redzēt sasietu un bezpalīdzīgu tirānu, kurš parasti iedvesa šausmas citiem, viņš to varēja izdarīt, vienkārši iebraucot tirāna iekarotāja valstī. Tomēr, ja kāds joprojām šaubās par nāves uzvarēšanu, pēc tik daudziem pierādījumiem un tik daudzām mocekļa nāvēm Kristū un tik ikdienas Viņa patiesāko kalpu nievājošajiem nāves gadījumiem, viņam noteikti ir labi, ja viņš brīnās par tik lielu lietu, bet viņš nedrīkst būt spītīgs neticībā un skaidru faktu neievērošanā. Nē, viņam ir jābūt kā cilvēkam, kurš vēlas pierādīt azbesta īpašību, un kā tam, kurš ieiet iekarotāja valdījumā, lai redzētu, ka tirāns ir uzvarēts. Viņam ir jāpieņem Kristus ticība, šis neticīgais iegūs Viņa mācību, un gūs uzvaru pār nāvi. Tad viņš redzēs, cik bezspēcīga ir nāve un kā tā ir pilnībā uzvarēta. Patiešām, agrāk bija daudz neticīgo un ņirdzēju, kuri pēc tam, kad kļuva par ticīgajiem, tik ļoti nicināja nāvi, ka paši kļuva par mocekļiem Kristus dēļ.

29 Ja nāvi mīda krusta spēks un ticība Kristum, tad ir skaidrs, ka tas ir pats Kristus un neviens cits kā nāves patiesais uzvarētājs un Tas, kurš tai atņēma spēku. Nāve bija spēcīga un briesmīga, bet tagad, kopš Pestītāja atnākšanas un Viņa nāves un miesas augšāmcelšanās, tā ir uzvarēta. Un ir skaidrs, ka to izdarīja pats Kristus, kurš tika pacelts

[39] I Korintiešiem 15. 55.

krustā un ka viņa tika izpostīta un galu galā sakauta. Kad pēc nakts uzlec saule un visa pasaule ir caur to izgaismota, neviens nešaubās, ka tā ir saule, kas apspīd visu un kliedē tumsu. Tikpat skaidrs ir tas, ka šī pilnīgā nāves nicināšana un nāves mīdīšana ir notikusi pēc Pestītāja cilvēktapšanas un Viņa nāves pie krusta, Viņš pats lika nāvi apkaunot un ik dienas ceļ pieminekļus Savai uzvarai Savos mācekļos. Un kā gan var spriest citādi, ja redzi cilvēkus, kuri no dabas ir vāji, nebaidās no miesas samaitāšanas, nebaidās nokāpt ellē un pat ar nepacietīgu dvēseli dodas pretī nāvei, nevairoties no spīdzināšanas, bet dod priekšroku steigties nāvē Kristus dēļ, nevis palikt šajā dzīvē? Ja jūs savām acīm redzat sievietes un bērnus, kas ir pieņēmuši nāvi Kristus ticības dēļ, kā jūs varat būt tik stulbi, neuzticīgi un samaitāti savās domās, lai nesaprastu, ka Kristus, par kuru viņi liecina, pats dod visiem uzvaru pār nāvi, kas ir pilnīgi bezspēcīga tiem, kas turas pie Viņa ticības un Viņa krusta zīmes? Neviens nešaubās, ka čūska ir mirusi, ieraugot to samīdītu zem kājām, it īpaši, ja viņš zina, cik nodevīga tā ir pēc dabas. Un, ja kāds redz, kā puikas ņirgājas par lauvu, tad viņam nav šaubu, ka zvērs ir vai nu beigts, vai arī viņam pilnībā atņemti spēki. To var redzēt savām acīm un to pašu ar uzvaru pār nāvi. Nav vairs nekādu šaubu, ja redzat, ka nāvi izsmej un nicina tie, kas tic Kristum, tad ar Kristus nāvi tā ir uzvarēta un ar to saistītā samaitātība ir uzvarēta un iznīcināta.

30 Tas ko esam teikuši, patiesi nav nemaz tik niecīgs pierādījums nāves iznīcināšanai un tam, ka Kunga krusts ir Viņa uzvaras piemineklis. Bet miesas augšāmcelšanās nemirstībā, kas pabeidz Kristus, mūsu Glābēja un visu patiesās Dzīvības, darbu, ir ticamāka faktos nekā saprātīgu cilvēku vārdos. Jo, ja, kā jau esam parādījuši, nāve tika uzvarēta un visi to samina Kristus dēļ, cik daudz vairāk Viņš pats to iepriekš samina un uzvarēja Savā miesā! Ja nāve, ko Viņš nogalināja, ir uzvarēta, tad kāds cits noslēgums varētu būt, ja ne Viņa miesas augšāmcelšanās un parādīšanās kā Viņa uzvaras zīme? Kā nāves iznīcināšana vispār varēja izpausties, ja Kunga miesa nebūtu augšāmcelta? Bet, ja kāds uzskata, ka pat tas ir nepietiekami, lai viņš atrod pierādījumus teiktajam pašreizējos faktos. Miruši cilvēki nevar efektīvi rīkoties; viņu spēja ietekmēt citus turpinās tikai līdz kapam. Darbi un rīcība, kas dod spēku citiem, pieder tikai dzīvajiem. Labi, tad aplūkosim faktus šajā lietā. Glābējs vareni darbojas cilvēku vidū, katru dienu Viņš neredzami pārliecina ļaužu pulkus pieņemt Viņa ticību un paklausīt Viņa mācībai visā pasaulē, gan grieķu valodā runājošajā pasaulē, gan ārpus tās. Vai kāds, ņemot vērā visu iepriekšminēto, joprojām var šaubīties, ka Viņš ir augšāmcēlies un dzīvo, vai, vēl jo vairāk, ka Viņš pats ir Dzīvība? Vai miris cilvēks var ietekmēt cilvēku sirdsapziņu tā, ka viņi atmestu visas savu tēvu tradīcijas un paklanītos Kristus mācībai? Ja Viņš vairs nedarbojas pasaulē, ja Viņš ir miris, kā tad Viņš pamudina dzīvos pārtraukt savus darbus, neuzticīgos laulātos novērsties no laulības pārkāpšanas, slepkavas no slepkavībām, netaisnos no alkatības un pasaulīgus un bezdievīgus cilvēkus kļūt dievbijīgiem? Ja Viņš nav augšāmcēlies, bet joprojām miris, kā Viņš uzvar, vajā un gāž viltus dievus, kurus neticīgie uzskata par dzīviem, un ļaunos garus, kurus tie pielūdz? Jo tur, kur tiek aicināts Kristus, elkdievība tiek iznīcināta un ļauno garu viltība tiek atmaskota. Patiesi, neviens gars nevar paciest šo Vārdu, bet bēg no tā. Šis ir Dzīvā, nevis mirušā darbs; un, vēl vairāk, tas ir Dieva darbs. Būtu absurdi teikt, ka ļaunie gari, ko Viņš izdzen, un elki, ko Viņš iznīcina, ir

dzīvi, bet Tas, kas izdzen un iznīcina, un ko viņi paši atzīst par Dieva Dēlu, ir miris.

31 Tad tiem, kas netic augšāmcelšanās patiesībai, nav nekāda pamata faktos, ja vien viņu dievi un ļaunie gari, kā viņi domā, neuzvar mirušo Kristu. Turklāt Viņš liecināja par tiem, ka tie ir miruši. Mēs piekrītam, ka mirušie neko nevar darīt, bet Glābējs katru dienu vareni darbojas, velkot cilvēkus dziļākā dievbijībā, iedvesmojot viņus dzīvot tikumos, mācot viņiem novērsties no ļaunprātības, remdējot viņu slāpes pēc debesu lietām, atklājot Tēva atziņu, dodot spēku nāves priekšā, parādoties ikvienam, izspiežot elku viltus reliģiju. Kamēr neticīgo dievi un ļaunie gari neko no tā nevar izdarīt, bet gan izgaist Kristus klātbūtnē, un visa viņu ārišķīgā greznība ir neauglīga un nedzīva. Krusta spēkā tiek atmesta visa maģija un burvestības, visi elki tiek atstāti novārtā un noraidīti, izbeidzas visas bezjēdzīgās baudas, jo ticības acis raugās no zemes uz debesīm. Kuru tad mums saukt par mirušu? Vai Kristu sauksim par mirušu, kurš to visu paveic? Bet mirušajiem nav spēka neko paveikt. Vai arī nāvi sauksim par mirušu, kas neko neveic, bet ir tikpat nedzīva un bezspēcīga kā ļaunie gari un elki? Dieva Dēls ir "dzīvs un spēcīgs,"[40] un viņš ir aktīvs katru dienu un dod pestīšanu visiem, bet nāves spēka atņemšana tiek apstiprināta katru dienu, un elki un ļaunie gari ir miruši, nevis Viņš. Tāpēc nepaliek nekādas šaubas par Viņa miesas augšāmcelšanos.

Patiešām, šķiet, ka tas, kurš netic Kunga miesīgajai augšāmcelšanās, nezina par Dieva Vārda un Gudrības spēku. Ka Viņš pieņēma Sev miesu un padarīja to par Savu, īstenojot Savu nodomu, kā mēs esam parādījuši, ko Kungs ar to darīja un kas galu galā notika ar ķermeni, kurā parādījās Vārds? Mirstīgs un upurēts nāvei visu vārdā, kāds tas bija, tas nevarēja nemirt; patiesībā tieši šim nolūkam Glābējs to bija sagatavojis Sev. Bet, no otras puses, tas nevarēja palikt miris, jo bija kļuvis par pašu Dzīvības templi. Tāpēc tas nomira kā mirstīgs, bet atkal atdzīvojās Dzīvības dēļ tajā; un augšāmcelšanos apstiprina darbi, kas pašlaik notiek.

32 Saskaņā ar neredzamā Dieva dabu Viņu šādi varētu pazīt pēc Viņa darbiem; un tie, kas šaubās par Kunga augšāmcelšanos, jo tagad Viņu neredz savām acīm, varētu tikpat labi noliegt pašus dabas likumus. Viņiem ir iemesls neuzticēties, ja darbu ir maz, bet, ja darbi tik skaidri pierāda šo faktu, kāpēc viņi apzināti noliedz tik skaidri parādīto augšāmcelšanās dzīvību? Pat ja viņu prāta spējas ir nepilnīgas, viņu acis var sniegt neapgāžamu pierādījumu par Kristus dievišķību un autoritāti. Aklais nevar redzēt sauli, bet viņš ar maņām, kas ļauj viņam sajust tās siltumu, zina, ka tā atrodas virs zemes. Tāpat lai tie, kas joprojām atrodas neticības aklumā, atzīst Kristus dievišķību un augšāmcelšanos, ko Viņš atklāja caur Savu izpausto spēku citos. Acīmredzot Viņš neizdzītu ļaunos garus un neapgāztu elkus, ja būtu miris, jo ļaunie gari nepaklausīs mirušajam. No otras puses, ja jau Viņa vārda nosaukšana tos padzen, Viņš noteikti nav miris. Un turklāt gari, kas redz cilvēkiem neredzamo, zinātu, vai Viņš būtu miris, un atteiktos Viņam paklausīt. Bet patiesībā par to, par ko muļķi šaubās, ļaunie gari ir pilnībā pārliecināti, proti, ka Viņš ir Dievs. Un šī iemesla dēļ tie bēg no Viņa un krīt pie Viņa kājām, un kliedz, kā tie kliedza, kad Viņš bija miesā: "Mēs Tevi pazīstam, kas Tu esi, Dieva Svētais" un: "Kas man kopīgs ar Tevi, Dieva Dēls? Es Tevi lūdzu, nemoki mani!"[41] Un no

[40] Ebrejiem 4. 12.

[41] Lūkas 4. 34. Un Marka 5. 7.

ļauno garu atzīšanās un no Viņa darbu ikdienas liecībām ir skaidrs, ka neviens nevar apšaubīt, ka Glābējs ir augšāmcēlies Savā miesā un ka Viņš ir paša Dieva Dēls, no Dieva kā no Tēva, Kura Vārds un Gudrība un Kura Spēks Viņš ir. Viņš ir Tas, kurš šajās pēdējās dienās pieņēma ķermeni mūsu visu glābšanai un mācīja pasaulei par Tēvu. Viņš ir Tas, kurš uzvarēja nāvi un brīvi dāvāja mums visiem neiznīcību caur augšāmcelšanās apsolījumu, uzmodinot savu ķermeni kā pirmdzimto un atklājot to ar krusta zīmi kā pieminekli savai uzvarai pār nāvi un iznīcību.

6. Ebreju atspēkošana

33 Līdz šim esam aplūkojuši mūsu Glābēja iemiesošanos un atraduši skaidrus pierādījumus Viņa Miesas augšāmcelšanās un Viņa uzvarai pār nāvi. Tagad turpināsim un izpētīsim neticību un izsmieklu, ar kādu jūdi un pagāni uztver vienus un tos pašus faktus. Šķiet, ka abos gadījumos strīdus punkti ir vieni un tie paši, proti, gan krusta, gan Vārda kļūšanas par cilvēku nepiemērotība vai neatbilstība (kā viņiem šķiet). Taču mēs nevilcinoties iebilstam pret šiem iebildumu iesniedzējiem, jo pierādījumi mūsu pusē ir ārkārtīgi skaidri.

Vispirms aplūkosim ebrejus. Viņu neticība tiek atspēkota Svētajos Rakstos, kurus viņi paši lasa; jo iedvesmotajā Grāmatā no lappuses uz lappusi šīs lietas ir skaidri mācītas gan pilnībā, gan ar konkrētiem vārdiem. Pravieši paredzēja Jaunavas brīnumu un viņa dzimšanu, sakot: "Redzi, jaunava ieņems un dzemdēs Dēlu, un Viņa vārdu sauks Emanuēls, kas nozīmē "Dievs ir ar mums".[42] Un Mozus, tas patiesi diženais, uz kura vārdiem jūdi tik ļoti paļaujas, arī viņš atzina lietas svarīgumu un patiesību. Viņš to formulē šādi: "No Jēkaba uzlēks zvaigzne un no Israēla vīrs, un viņš satrieks Moāba valdniekus gabalos."[43] Un atkal: "Cik skaistas ir tavas mājvietas, Jēkab, un tavas teltis, Israēl! Tās sniedz ēnu kā mežainas ielejas un kā birzis pie upēm, kā teltis, ko Tas Kungs svētījis, kā ciedru koki pie strautiem. No viņa pēcnācējiem nāks Vīrs, un viņš valdīs pār daudzām tautām."[44] Un Isaja arī saka: “Pirms bērns varēs saukt pēc tēva vai mātes, Asīrijas ķēniņš piesavinās Damaskas bagātības un Samarijas laupījumu.”[45] Šie vārdi paredz, ka Cilvēkam ir jāparādās. Un Svētie Raksti tālāk paziņo, ka Tas, kas nāks, ir visu Kungs. "Redzi, Tas Kungs jāj uz mākoņa un nāks uz Ēģipti, un Ēģiptes elki drebēs."[46] Un arī no Ēģiptes Tēvs Viņu sauc, kā teikts: “No Ēģiptes Es aicināju Savu Dēlu.”[47]

34 Turklāt Svētie Raksti neklusē par Viņa nāvi. Gluži pretēji, tā ir minēta ar vislielāko skaidrību. Tie nav baidījušies runāt arī par tās cēloni. Viņš to izturēja, tas liecina, nevis Sava labuma dēļ, bet gan lai nestu nemirstību un visu cilvēku glābšanas labad, un tas satur arī pierādījumus par ebreju sazvērestību pret Viņu un visiem apvainojumiem, ko Viņš cieta no viņu rokām. Noteikti neviens, kas lasa Rakstus, nevar aizbildināties ar faktu

[42] Isaja 7. 44.
[43] 4. Mozus 24. 17.
[44] 4. Mozus 24. 5-7.
[45] Isaja 8. 4.
[46] Isaja 19. 1.
[47] Hozeja 11. 1.

nezināšanu kā attaisnojumu maldiem! Piemēram, ir šāda vieta: "Nicināts un ļaužu atstumts, vīrs kam brūces un kas pazīst sāpes, itin kā tāds, no kā apslēpj seju, nicināts un mēs viņu ne par ko neturējām. Taču Viņš nesa mūsu sērgas un uzņēmās mūsu brūces, bet mēs Viņu uzskatījām par piemeklētu, Dieva sistu un pazemotu. Viņš tika caururbts mūsu pārkāpumu dēļ – sists mūsu vainas dēļ – mūs glāba pārmācība, kas nāca pār Viņu, ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti."[48] Ak, cik apbrīnojama ir Vārda mīlestība pret cilvēkiem, jo mūsu dēļ Viņš tika pazemots, lai mūs paaugstinātu. "Jo mēs visi," turpina pravietis, "esam novērsušies kā avis no ceļa, un Tas Kungs uzkrāva Viņam mūsu noziegumus, bet Viņš neatvēra Savu muti, paciešot nežēlību. Kā Viņu veda uz kaušanu, un kā jērs Viņš bija kluss cirpēju priekšā, tā Viņš neatvēra Savu muti, un Viņa pazemojumā mūsu noziegums tika dzēsts."[49] Tādējādi Svētie Raksti atbild ikviena pieņēmumiem, kas uzskatīja Viņa ciešanas par parasta cilvēka ciešanām, un parāda, kāds spēks Viņā darbojās. "Kas gan var pateikt, no kādas dzimtas Viņš nāk?" tur teikts: "Jo Viņa dzīvība ir pacelta no dzīvo zemes. Tautu netaisnību dēļ Viņš tika nogalināts, un kopā ar bezdievīgajiem viņš tika guldīts kapā. Jo Viņš nedarīja netaisnību, un Viņa mutē nebija atrodama viltība. Tomēr Tam Kungam patika viņu satriekt."[50]

35 Tu esi dzirdējis pravietojumu par Viņa nāvi, un tagad varbūt vēlies uzzināt, kādi pierādījumi ir par krustu. Pat tas netiek atstāts nepamanīts, gluži pretēji, svētie autori to pasludina ar vislielāko skaidrību. Mozus to vispirms paredz vārdos: "Tu redzēsi savu dzīvību karājamies savu acu priekšā un neticēsi tam."[51] Pēc viņa arī pravieši liecina: "Bet es tiku upurēts kā nevainīgs jērs. Viņi sazvērējās pret mani, sacīdami: "Nāciet, iznīcināsim šo koku ar tā augļiem un izdeldēsim to no dzīvo zemes!"[52] Un atkal: "Viņi caurdūra Manas rokas un Manas kājas, saskaitīja visus Manus kaulus un sadalīja savā starpā Manas drēbes, metot par tām kauliņus."[53] Nāve, kas tiek īstenota gaisā un notiek uz koka, nevar būt nekas cits kā krusta nāve; turklāt tikai šajā nāvē tiek caurdurtas rokas un kājas. Turklāt, kopš Glābējs dzīvoja starp cilvēkiem, visas tautas visur ir sākušas pazīt Dievu; un arī tas ir skaidri minēts Svētajos Rakstos. "Nāks Jeses sakne," tur teikts, "un Tas, kas celsies, lai valdītu pār tautām, uz Viņu tautas liks savu cerību."

Šīs ir tikai dažas lietas, kas pierāda notikušo; taču patiesībā visi Raksti ir pilni ar ebreju neticības atspēkojumiem. Piemēram, kurš no taisnīgajiem vīriem, svētajiem praviešiem un patriarhiem, par kuriem stāsta Dievišķie Raksti, jebkad ir dzimis tikai no jaunavas? Vai Ābels nebija dzimis no Ādama, Ēnohs no Jareda, Noass no Lameha, Ābrahāms no Teraha, Īzāks no Ābrahāma un Jēkabs no Īzāka? Vai Jūda nebija Jēkaba, Mozus un Ārons no Amerāma? Samuēls no Elkanas, Dāvids no Isaja, Salamans no Dāvida, Ezekija no Ahaza, Josija no Amona, Jesaja no Amosa, Jeremija no Hilkijas un Ezekiēls no Būzijas. Vai katram no viņiem nebija tēvs kā viņa būtības autors? Tātad, kas Viņš ir, dzimis tikai no jaunavas, kuras zīmi pravietis tik spēcīgi uzsver? Un kurš no visiem šiem cilvēkiem ir dzimis pasaulē ar zvaigzni debesīs? Kad Mozus piedzima, viņa vecāki viņu paslēpa. Dāvids nebija pazīstams pat savā apkārtnē, tāpēc pats varenais Samuēls

[48] Isajas 53. 3-5.
[49] Isajas 53. 6-8.
[50] Isajas 53. 8-10.
[51] 5. Mozus 28. 66.
[52] Jeremijas 11. 19.
[53] Psalms 22. 16-18.

neko nezināja par viņa eksistenci un jautāja, vai Isajam ir vēl citi dēli. Ābrahāms kaimiņiem kļuva pazīstams kā dižs tikai pēc savas dzimšanas. Bet ar Kristu bija citādi. Viņa dzimšanas liecinieks nebija cilvēks, bet gan zvaigzne, kas spīdēja no debesīm, no kurienes Viņš nolaidās.

36 Kad gan kāds ķēniņš jebkad valdīja un ņēma nodevas no saviem ienaidniekiem, pirms viņam bija vara saukt savu tēvu vai māti? Vai Dāvidam nebija trīsdesmit gadu, kad viņš kāpa tronī, un Salamans, tad, kad jau bija sasniedzis jaunekļa gadus? Joass sāka valdīt septiņu gadu vecumā, un Josija kādu laiku vēlāk, apmēram tādā pašā vecumā, un abi šajā laikā jau bija spējīgi saukt pēc sava tēva vai mātes. Vai bija kāds, kurš valdīja un uzvarēja savus ienaidniekus pirms savas dzimšanas? Lai jūdi, kas ir izpētījuši šo lietu, pastāsta mums, vai Izraēlā vai Jūdejā jebkad ir bijis tāds ķēniņš, ķēniņš uz kuru visas tautas lika savas cerības un dzīvotu mierā, nevis būtu naidā ar viņu, katra savā pusē! Kamēr vien pastāv Jeruzaleme, starp tām notiek nepārtraukts karš, un tās visas cīnās pret Izraēlu. Asīrieši apspieda Izraēlu, ēģiptieši vajāja, babilonieši uzbruka, un te nu ir kas dīvains: pat sīrieši, viņu pašu sugas pārstāvji, karoja ar viņiem. Un vai tas nebija Dāvids, kas cīnījās pret Moābu un sakāva sīriešus, un Ezekija, kas baidījās no Sanheriba lielības? Vai Amaleks necīnījās pret Mozu, un vai amorieši necēlās pret viņu, un vai Jērikas iedzīvotāji necēlās pret Jozua? Vai tautas vienmēr nav raudzījušās uz Izraēlu ar neizsakāmu naidīgumu? Tad ir vērts jautāt, kam tautas uzticēsies? Acīmredzot kādam bija jābūt, jo pravietis nevarēja melot. Bet kurš no svētajiem praviešiem vai agrīnajiem patriarhiem nomira pie krusta visu glābšanas labā? Kurš no viņiem tika spīdzināts un nogalināts visu dziedināšanas labā? Vai Ēģiptes elki krita zemē kāda taisnīga cilvēka vai ķēniņa priekšā, kas tur ieradās? Ābrahāms tur nonāca, bet elkdievība joprojām dominēja, un tur piedzima Mozus, bet viltus pielūgsme neapstājās.

37 Vai Svētajos Rakstos ir runāts par kādu, kuram tika caurdurtas rokas un kājas vai kurš tika pakārts pie koka un kurš caur krustu nesa savu upuri visu cilvēku glābšanai? Tas nebija Ābrahāms, jo viņš nomira savā gultā, nedz arī Īzaks, nedz Jēkabs. Mozus un Ārons nomira kalnā, un Dāvids beidza savas dienas savās mājās bez jebkādas sazvērestības pret viņu. Protams, Sauls viņu meklēja, bet viņam netika nodarīts pāri. Un Iesaja tika sazāģēts gabalos, bet viņš netika pakārts pie koka. Jeremiju izsmēja, bet viņš nenomira no sprieduma. Ecēhiēls cieta, bet ne par visiem cilvēkiem, bet tikai, lai parādītu viņiem, kas notiks. Turklāt viņi visi, pat tad, kad cieta, bija tikai cilvēki kā citi, bet Viņš, par kuru Svētie Raksti runā kā par ciešanām visu labā, nav tikai cilvēks, bet gan visu Dzīvība, lai gan patiesībā Viņš dalījās mūsu cilvēciskajā dabā. "Jūs redzēsiet savu dzīvību karājamies jūsu acu priekšā" un “Kas gan pateiks, no kādas dzimtas Viņš nāk?” Visiem svētajiem mēs varam izsekot viņu izcelsmi no paša sākuma un precīzi redzēt, kā katrs no viņiem radās; bet Dievišķais Vārds apgalvo, ka mēs nevaram pateikt Tā, Kurš ir Dzīvība, izcelsmi. Kas tad ir Tas, par kuru Svētie Raksti tā runā? Kas Viņš ir, tik dižens, ka pat pravieši paredz tik varenus Viņa darbus? Svētajos Rakstos nav neviena tāda kā šis, izņemot mūsu visu Glābēju, Dieva Vārdu, mūsu Kungu Jēzu Kristu. Viņš nāca no jaunavas un parādījās uz zemes kā cilvēks. Viņš ir Tas, kura zemes izcelsmi nevar izsekot, jo vienīgi Viņš saņēma Savu miesu nevis no cilvēka tēva, bet gan no jaunavas. Mēs varam izsekot Dāvida, Mozus un visu patriarhu tēvu līnijai. Bet ar Glābēju mēs to nevaram izdarīt, jo tieši Viņš pats lika

zvaigznei paziņot par Savu miesīgo dzimšanu, un bija piemēroti, lai Vārdam, kad Viņš nolaidās no debesīm, būtu Sava zīme debesīs, un bija piemēroti, lai radības Ķēniņš Savā atnākšanā, būtu redzami atpazīstams visai pasaulei. Viņš bija dzimis Jūdejā, bet ļaudis no Persijas ieradās Viņu pielūgt. Viņš, kurš uzvarēja Savus dēmoniskos pretiniekus un pieņēma dāvanas no elku pielūdzējiem jau pirms Savas miesīgās parādīšanās, un tagad visi pagāni no visiem reģioniem atmet savu tēvu tradīcijas un viltus elku pielūgšanu un liek savu cerību uz Kristu un paļaujas uz Viņu. Tas notiek mūsu acu priekšā, šeit, Ēģiptē, un tādējādi piepildās vēl viens pravietojums, jo nevienā citā laikā ēģiptieši nepārtrauca savu viltus pielūgsmi, izņemot to reizi, kad visu Kungs, kā uz mākoņa, šeit nolaidās miesā un apkaunoja elkus, pakļaujot katru no tiem Sev un caur Sevi Tēvam. Viņš ir Tas, kurš tika sists krustā, saulei un mēnesim esot lieciniekiem, un caur Viņa nāvi pestīšana nāca visiem cilvēkiem un visa radība tika atpestīta. Viņš ir visu Dzīvība, un Viņš, tāpat kā avs, atdeva Savu miesu nāvei un Savu dzīvību mūsu pestīšanas labā.

38 Tomēr jūdi tam netic. Šis arguments viņus neapmierina. Nu tad lai viņi pārliecinās ar citām lietām viņu pašu pareģotāju izteikumos. Par ko, piemēram, pravieši saka: “Es atklājos tiem, kas Mani nemeklēja, Mani atrada tie, kas pēc Manis nejautāja? Es teicu: “Redzi, še Es esmu!” tautai, kas nepiesauca Manu Vārdu. Es izstiepu Savas rokas pret nepaklausīgu un strīdīgu ļaužu pulku.”[54] Kas ir šis vīrs, kurš sevi atklāja, pajautāsim ebrejiem? Ja pravietis runā par sevi, tad viņam jāpastāsta, kā viņš sākotnēji tika apslēpts, lai vēlāk tiktu atklāts. Un atkal, kas īsti ir šis pravietis, ja viņš ne tikai atklāja sevi pēc apslēpšanās, bet arī izstiepa savas rokas pie krusta? Tas nenotika ne ar vienu no taisnīgajiem cilvēkiem, tas notika tikai ar Dieva Vārdu, kurš, pēc dabas būdams bez miesas, mūsu dēļ parādījās miesā un cieta par mums visiem. Un, ja pat ar to viņiem nepietiek, ir vēl kāda spēcīga liecība, kas var viņus apklusināt. Svētajos Rakstos teikts: "Stipriniet savas ļodzīgās rokas un nespēcīgos ceļus, esiet drosmīgi, jūs mazticīgie, esiet stipri un nebīstieties! Redzi, mūsu Dievs pasludinās tiesu, un Viņš pats nāks un mūs glābs. Tad aklo acis atvērsies, kurlo ausis dzirdēs, un mēmie runās skaidri."[55] Ko viņi var uz to atbildēt vai kā viņi vispār var tam skatīties acīs? Jo pravietojums ne tikai pasludina, ka Dievs būs šeit, bet arī norāda vairākas zīmes un laikus, kas liecina par Viņa atnākšanu. Kad Dievs atnāks, aklie redzēs, klibie staigās, kurlie dzirdēs, un tie, kam ir saistīta mēle, runās skaidri. Vai ebreji var mums pastāstīt, kad šādas parādības notika Izraēlā vai kad kaut kas tamlīdzīgs jebkad notika Jūdejā? Spitālīgais Naamans tika šķīstīts, tā ir taisnība, bet neviens kurls nedzirdēja, neviens klibs nestaigāja. Elija piecēla mirušos, un tāpat arī Elīsa, bet vīrietim, kurš bija akls no dzimšanas, neviens neatdeva redzi. Augšāmcelt mirušos patiešām ir dižena lieta, bet Glābējs paveica vairāk. Un, protams, tā kā Raksti nav klusējuši par spitālīgo un atraitnes mirušo dēlu, ja klibs būtu staigājis un akls būtu atguvis redzi, viņi arī to būtu pieminējuši. Viņu klusēšana šajos punktos pierāda, ka šie notikumi nekad nav notikuši. Kad tad šīs lietas notika, ja ne tad, kad pats Dieva Vārds nāca miesā? Vai tieši ar Viņa atnākšanu klibie sāka staigāt, mēmie runāt un aklie no dzimšanas atguva redzi? Un jūdi, kas to redzēja, paši liecināja, ka tādas lietas nekad agrāk nebija notikušas. “Kopš

[54] Isaja 65. 1, 2.

[55] Isaja 35. 3-6.

pasaules sākuma," viņi sacīja, "nav dzirdēts, ka kāds atvērtu acis cilvēkam, kas dzimis akls. Ja šis cilvēks nebūtu no Dieva, viņš neko nevarētu darīt."[56]

39 Bet viņi, protams, nevar cīnīties pret acīmredzamiem faktiem. Kā tas var būt, ka, nenoraidot rakstīto, viņi uzskata, ka joprojām to gaida un ka Dieva Vārdam vēl ir jānāk, jo tieši par šo tēmu viņi vienmēr visskaļāk runā, neskatoties uz visiem pierādījumiem pret viņiem? Taču šajā galvenajā punktā tie ir jāatspēko skaidrāk nekā jebkurā citā, un nevis mēs, bet gan gudrais Daniēls ir parādījis patieso Glābēja atnākšanas laiku un arī Viņa dievišķo uzturēšanos mūsu vidū. "Septiņdesmit nedēļas," viņš saka, "tavai tautai un svētajai pilsētai ir noliktas, lai izbeigtu grēku un apzīmogotu grēkus, izdzēstu netaisnības, salīdzinātu netaisnības, aizzīmogotu vīziju un pravietošanu un svaidītu Vissvētāko. Tāpēc zini un saproti, ka no vārda iziešanas un Jeruzalemes uzcelšanas līdz pat Kristum, Valdniekam."[57] Runājot par citiem pravietojumiem, viņi varētu mēģināt atrast attaisnojumus, lai atliktu to piepildīšanos uz nākotni, bet ko viņi par šo teiks? Kā viņi vispār var tam pretoties? Un tajā ne tikai skaidri ir pieminēts Svaidītais, kas ir Kristus, bet pat teikts, ka Svaidītais nav tikai cilvēks, bet gan Vissvētāko svētums. Un tur teikts, ka Jeruzaleme pastāvēs līdz Viņa atnākšanai, un ka pēc tās pravieši un vīzijas Izraēlā beigsies! Dāvids tika svaidīts, Salamans un Ezekija, bet toreiz Jeruzāleme joprojām pastāvēja, un pravieši pravietoja – Gads, Asafs, Nātāns un vēlāk: Jesaja, Hozeja, Amoss un citi. Turklāt šie svaidītie noteikti tika saukti par svētajiem, bet neviens no viņiem netika saukts par Vissvētāko. Un ebrejiem nav jēgas ķerties pie skaidrojuma par gūstu un teikt, ka Jeruzalemes toreiz nebija, bet kā tad ir ar praviešiem? Bet patiesībā gūsta sākumā pravietoja arī Daniēls, Jeremija, Ecēhiēls, Hagajs un Zaharija.

40 Tātad ebreji ļaujas izdomājumiem un pārceļ tagadni uz nākotni. Kad pravietošana un vīzija Izraēlā beidza pastāvēt? Vai tas nebija tad, kad nāca Kristus, Vissvētākais? Patiesībā tā ir zīme un ievērojams pierādījums Vārda atnākšanai, ka Jeruzaleme vairs nepastāv, nedz ir kādi pravieši, nedz vīzijas tiek atklātas viņu vidū. Un, protams, tā kā Viņš ir atnācis, kāda jēga gaidīt kādu citu? Un, kad parādījās Patiesība, kāpēc bija vajadzīgas ēnas? Tikai par Viņu tie nepārtraukti pravietoja, līdz bija atnākusi būtiskā Taisnība, kas tika padarīta par Izpirkuma maksu par visu grēkiem. Tā paša iemesla dēļ Jeruzaleme pastāvēja līdz šim laikam, lai cilvēki varētu iepriekš nojaust tēlus, pirms tika atklāta Patiesība. Tātad, protams, kad bija nācis Vissvētākais, gan vīzija, gan pravietojums tika aizzīmogoti. Un Jeruzalemes valstība beidza pastāvēt vienlaikus, jo ķēniņi bija jāsvaida starp viņiem tikai līdz brīdim, kad bija svaidīts Vissvētākais. Mozus arī pravieto, ka jūdu valstība pastāvēs līdz Viņa laikam, sacīdams: "No Jūdas nepazudīs valdnieks, nedz arī prinči no viņa gurniem, kamēr nepienāks visu tautu cerība."[58] Un tāpēc pats Glābējs vienmēr teica: "Likums un pravieši pravietoja līdz Jānim."[59] Tātad, ja ebreju vidū joprojām ir ķēniņš, pravietis vai vīzija, viņi labi dara, noliedzot Kristus atnākšanu, bet, ja nav ne ķēniņa, ne vīzijas, un kopš tā laika visi pravietojumi ir aizzīmogoti, un pilsēta un templis ir ieņemti, kā viņi var būt tik neticīgi, kā viņi var tik ļoti ignorēt faktus, noliedzot

[56] Jāņa evaņģēlijs 9. 32, 33.
[57] Daniela 9.24, 25.
[58] 1. Mozus 49. 10.
[59] Mateja evaņģēlijs 11. 13.

Kristu, kas visu to piepildīja? Un tomēr viņi redz pagānus pametam elkus un caur Kristu uzticamies Izraēla Dievam, kāpēc viņi joprojām noliedz Kristu, kurš dzimis no Jesajas saknes un sāka valdīt? Protams, ja pagāni pielūdza kādu citu dievu un neatzina Ābrahāma, Īzāka, Jēkaba un Mozus Dievu, tad viņi varēja pierādīt, ka Dievs nav atnācis. Bet, ja pagāni pielūdz to pašu Dievu, kas deva likumu Mozum un apsolījumus Ābrahāmam, Dievu, kura vārdus arī jūdi zaimoja, kāpēc viņi neatzīst vai kāpēc viņi apzināti atsakās atzīt, ka Tas Kungs, par kuru pravieto Svētie Raksti, ir spīdējis pasaulei un parādījies tai miesīgā veidolā? Svētie Raksti par to runā atkārtoti. "Dievs Kungs mums parādījās"[60] un arī "Viņš sūtīja Savu Vārdu un dziedināja viņus".[61] Un arī: “Mūs neglāba ne vēstnesis, ne eņģelis, bet pats Kungs.”[62] Ebreji ir kā kāds piedzēries vīrs, kas redz zemi apgaismotu saulē, bet noliedz sauli, kas to apgaismo! Ko gan citu darīs Tas, kuru viņi gaida, kad Viņš atnāks? Vai viņš aicinās pagānus uz atgriezšanos? Bet viņi jau ir aicināti. Lai izbeigtu praviešus, ķēniņus un vīzijas? Bet arī tas jau ir noticis. Lai atmaskotu elku Dieva noliegšanu? Tas jau ir atmaskots un nosodīts. Vai lai iznīcinātu nāvi? Tā jau ir iznīcināta. Kas tad nav noticis, kas Kristum būtu jādara? Kas ir palicis nepabeigts vai nepiepildīts, ka jūdi tik vieglprātīgi neticētu? Vienkāršais fakts ir tāds, kā jau teicu, ka vairs nav ne ķēniņa, ne pravieša, ne Jeruzalemes, ne upura, ne vīzijas starp viņiem; tomēr visa zeme ir piepildīta ar Dieva atziņu, un pagāni, atmetuši ateismu, tagad meklē patvērumu pie Ābrahāma Dieva caur Vārdu, mūsu Kungu Jēzu Kristu.

Tad viņiem jābūt vēl nekaunīgākiem, ka Kristus nāca un apgaismoja visus cilvēkus visur un deva tiem patieso un dievišķo mācību par Savu Tēvu. Tādējādi ebreju apgalvojumus var atspēkot ar šiem un citiem dievišķās mācības argumentiem.

7 Pagānu atspēkošana

41 Tagad mēs nonākam pie pagānu neticības, un ir ļoti pārsteidzoši, ka viņi smejas par to, kas nemaz nav smieklīgs, bet joprojām nespēj saskatīt savu elku kaunu un absurdu. Taču mūsu puses argumentiem netrūkst svara, tāpēc mēs tos atspēkosim arī ar saprātīgiem argumentiem, balstoties uz to, ko paši redzam.

Pirmkārt: Kas viņiem mūsu ticībā šķiet absurds vai smieklīgs? Vai mēs esam vienīgie, kas saka, ka Vārds parādījās ķermenī? Bet, ja viņi paši patiesi mīl patiesību, viņi piekritīs mums, ka tajā nav nekāda absurda. Ja viņi vispār noliedz, ka Dieva Vārds pastāv, tad tas ir ļoti neparasti, jo tad ir smieklīgi, ka viņi to nezina. Bet pieņemsim, ka viņi atzīst, ka pastāv Dieva Vārds un ka Viņš ir visa Ķēniņš, ka Dieva Vārda Tēvs ir radītājs, ka ar Viņa gādību visas lietas saņem gaismu, dzīvību un eksistenci, un ka Viņš ir visu lietu Ķēniņš un ir pazīstams caur Viņa gādības darbiem, un caur Viņu Tēvs. Pieņemsim, ka viņi to visu atzīst, un kas tad? Vai viņi neapzināti nevērš izsmieklu pret sevi? Grieķu filozofi saka, ka Visums ir

[60] Psalms 118. 27.
[61] Psalms 107. 20.
[62] Isaja 63. 9.

liels ķermenis, un viņi runā patiesību, jo mēs Visumu un tā daļas uztveram ar savām maņām. Bet, ja Dieva Vārds ir Visumā, kas ir ķermenis, un ir ienācis katrā tā daļā, tad kas gan ir pārsteidzošs vai absurds mūsu apgalvojumā, ka Viņš ir ienācis arī cilvēka dabā? Ja Viņam vispār ir absurdi iemiesoties, tad Viņam būs absurdi arī ienākt Visumā un ar Savu gādību dot gaismu un kustību visam tajā, jo Visums, kā mēs redzējām, ir ķermenis. Bet, ja Viņam ir piemēroti un atbilstoši ieiet Visumā un izpausties caur to, tad, tā kā cilvēce ir Visuma daļa līdzās pārējām tā daļām, Viņam ir ne mazāk atbilstoši parādīties cilvēka ķermenī, apgaismot un darboties caur to. Un, protams, ja būtu absurdi, ka jebkura Visuma daļa tiktu izmantota, lai atklātu Viņa Dievību cilvēkiem, tad daudz nepareizāk būtu Viņam atklāt Sevi caur visu!

42 Ņemsim paralēlu piemēru. Cilvēka personība aktivizē un atdzīvina visu viņa ķermeni. Ja kāds saka, ka cilvēka spēkam nav pieklājīgi atrasties pirkstā, viņš tiks uzskatīts par muļķi, jo personība iekļūst visā viņa ķermenī un aktivizē to, un viņš noliedz tās klātbūtni jebkurā tā daļā. Līdzīgi nevienam, kurš atzīst Dieva Vārda klātbūtni Visumā kopumā, nevajadzētu uzskatīt, ka nav piemēroti, lai Viņš iedarbinātu un apgaismotu tikai vienu cilvēka ķermeni.

Bet vai varbūt tāpēc, ka cilvēce ir radīta un nonākusi esamībā no neesamības, viņi uzskata, ka tā nav piemērota Glābēja izpausmei mūsu dabā? Ja tā, tad ir pienācis laiks, lai viņi Viņu atstumtu arī no radības; jo arī tā ir Vārda radīta no neesamības esamībā. Bet, no otras puses, ja radība patiesi ir radīta, tad, ja Vārdam nav pieklājīgi būt tajā, tad Viņam nav pieklājīgi būt arī cilvēkā. Cilvēks ir daļa no radības, kā jau teicu iepriekš; un spriedums, kas attiecas uz vienu, attiecas arī uz otru. Visas lietas gūst savu gaismu, kustību un dzīvību no Vārda, kā saka paši pagānu autori: "Viņā mēs dzīvojam un kustamies un esam."[63] Ļoti labi. Ja tā, tad nekādā ziņā nav absurdi, ka Vārds ir cilvēkā. Bet, ja tā ir, kā jau teicām, un Vārds izmantoja šo ceļu pašizpausmei, tad kas tajā ir smieklīgs? Viņš to varbūt neizmanto vai tajā nepastāv, bet mēs jau esam pieņēmuši, ka Viņš ir klātesošs it visā un pa daļām. Kas tad ir neticams Viņa parādīšanās ķermenī, kurā Viņš atradās? Ar Savu spēku Viņš pilnībā ieiet gan daļā, gan veselumā un pēc Savas gribas pārvalda visu, un Viņš vēlējās atklāt gan Sevi, gan Tēvu caur sauli vai mēnesi, vai debesīm, vai zemi, vai uguni, vai ūdeni. Ja Viņš tā rīkojās, neviens nevar Viņu pamatoti apsūdzēt rīcībā, kas nav saskaņā ar Viņu, jo Viņš visu ietver vienlaikus vienā veselumā un neredzami ir klātesošs ne tikai it visā, bet arī katrā īpašajā daļā. Ja tā ir, tad Viņš vēlējās atklāt Sevi arī caur cilvēkiem, kas ir daļa no visa, un nevar būt nekā smieklīga tajā, ka Viņš izmanto cilvēka ķermeni, lai atklātu Tēva patiesību un zināšanas. Vai cilvēka prāts necaurstrāvo visu viņa būtību un tomēr atrod izpausmi tikai caur vienu daļu, proti, mēli? Vai kāds tāpēc saka, ka Prāts ir sevi degradējis? Protams, nē. Labi, tad vairs nav pazemojoši, ka Vārds, kas caurstrāvo visu, ir parādījies cilvēka ķermenī. Jo, kā jau iepriekš teicu, ja Viņam nebūtu piemēroti šādi mājot šajā daļā, tad tikpat nepiemēroti Viņam būtu eksistēt veselumā.

43 Tad daži varētu jautāt: "Kāpēc Viņš neparādījās caur citām un cēlākām radības daļām un neizmantoja kādu cēlāku instrumentu, piemēram, sauli, mēnesi, zvaigznes, uguni vai gaisu, nevis vienkāršu cilvēku?" Atbilde ir vienkārša. Kungs nenāca

[63] Apustuļu darbi 17. 28.

tikai, lai parādītos. Viņš nāca, lai dziedinātu un mācītu cietējus. Jo tam, kurš vēlas parādīties, ir tikai mērķis parādīties un apžilbināt skatītājus. Ja Viņam, kurš nāca dziedināt un mācīt ceļu, nebūtu tikai jāpaliek šeit, bet gan jānodod Sevi to rīcībā, kuriem Viņš bija nepieciešams, un jāizpaužas atbilstoši viņa spējām, neizkropļojot dievišķās parādīšanās vērtību, pārsniedzot viņu spēju to uztvert.

Turklāt nekas radībā nav novirzījies no Dieva nodoma, izņemot cilvēku. Saule, mēness, debesis, zvaigznes, ūdens, gaiss – neviens no tiem neatkāpās no savas kārtības, bet, pazīstot Vārdu kā savu Radītāju un Ķēniņu, palika tādi, kādi tie bija radīti. Tikai cilvēki ir noraidījuši labo un patiesības vietā izdomājuši niecības, Dieva godu un Viņa atziņu piedēvējot dēmoniem un akmeņu tēliem. Acīmredzot, dievišķā labestība nevarēja ignorēt tik nopietnu jautājumu. Bet cilvēki Viņu nevarēja atzīt par visas radības valdnieku. Un ko Viņš dara? Viņš uzņemas daļu no veseluma, proti, cilvēka ķermeni, un ieiet tajā. Tā Viņš parūpējās, lai cilvēki Viņu atpazītu daļēji, ko viņi nespēja izdarīt visā, un lai tie, kas nespēja pacelt acis uz Viņa neredzamo spēku, varētu Viņu atpazīt līdzībā ar sevi. Jo, būdami cilvēki, viņi dabiski ātrāk iemācītos iepazīt Viņa Tēvu, gan caur Viņa klātbūtni ķermenī, kas atbilst viņu ķermenim, gan caur dievišķajiem darbiem, kas tiek paveikti caur to. Jo, salīdzinot Viņa darbus ar savējiem, viņi secinātu, ka Viņa darbi nav cilvēciski, bet gan dievišķi. Un, ja, kā saka, nebija pieņemami Vārdam parādīties caur miesīgām darbībām, tad tikpat nepiedienīgi būs Viņam parādīties caur darbiem Visumā. Viņa klātbūtne radībā nenozīmē, ka Viņam ir tāda pati daba; gluži pretēji, tas, kas tika radīts, ir atkarīgs no Viņa spēka. Līdzīgi, lai gan Viņš izmantoja ķermeni kā Savu instrumentu, Viņš nedalīja neko kopīgu ar ķermeni,[64] bet gan svētīja to ar Savu mājošanu tajā. Vai pat Platons, kuru grieķi tik augstu vērtē, nesaka, ka Visuma Autors, redzot to vētras mētātu un briesmās nogrimt, sabrukuma stāvoklī, apsēžas pie Visuma Dzīvības spēka stūres, nāk palīgā un visu sakārto? Kas tad ir neticams mūsu sakāmajā, ka, cilvēcei nomaldoties, Vārds nolaidās uz tās un izpaudās kā cilvēks, lai ar Savu iekšējo labestību un Savu vadību Viņš to glābtu no vētras?

44 Tomēr, lai gan grieķi kaunēsies piekrist, ka šis iebildums ir nepamatots, viņi vēlēsies izvirzīt vēl vienu. Viņi teiks, ka, ja Dievs vēlētos pamācīt un glābt cilvēci, Viņš to varētu izdarīt nevis pieņemot ķermeni ar Savu Vārdu, bet gan kā radot iesākumā, vienkārši ar Savas gribas aktu. Saprātīga atbilde uz šo jautājumu ir šāda: apstākļi abos gadījumos ir ļoti atšķirīgi. Iesākumā vispār nekas neeksistēja, tāpēc viss, kas bija jādara, bija dot visam eksistenci, un šajā gadījumā Viņa griba varēja izpausties tikai šādā veidā. Bet, tā kā cilvēks jau pastāvēja, dziedināšana bija nepieciešama tam, kas jau pastāvēja, nevis tam, kas neeksistēja. Tas nozīmē, ka Dziedniekam un Glābējam bija jāsamierinās ar jau pastāvošajām lietām, lai labotu esošo ļaunumu. Šī iemesla dēļ Viņš kļuva par cilvēku un izmantoja ķermeni kā Savu cilvēcisko instrumentu. Ja šis nebūtu piemērots veids un Viņš vispār vēlētos izmantot instrumentu, kā gan citādi Vārds varētu nākt? Un no kurienes Viņš varēja ņemt Savu instrumentu, ja ne no tiem, kas jau eksistē un kam Viņa Dievība ir nepieciešama caur Vienu sev līdzīgu? Ne jau neesošām lietām bija nepieciešama pestīšana, kurām varētu pietikt ar vienkāršu radošu vārdu, bet

[64] Burtiski: "Viņam nebija nekas kopīgs ar ķermeni."

gan cilvēks – cilvēks, kas jau eksistē un jau atrodas sabrukšanas un sabrukuma procesā. Tāpēc bija dabiski un pareizi, ka Vārds izmantoja cilvēcisku instrumentu un tādā veidā atklājas visiem.

Tev arī jāzina, ka samaitātība nebija ārpus ķermeņa, bet gan tā iekšienē. Tāpēc bija nepieciešama dzīvība, kurai bija jāparādās sabrukšanas vietā, lai, tāpat kā nāve bija ķermenī, tajā varētu parādīties arī dzīvība. Ja nāve būtu ārpus ķermeņa, tad dzīve varētu būt atbilstoši tāda pati. Bet, ja nāve bija ķermenī, pašos tā audos, un dominēja pār to kā vienota ar to, tad bija nepieciešama Dzīvība, kurai bija jāieņem pirmās vietā, lai ķermenis, tādējādi daloties vienotībā ar dzīvību, varētu atbrīvoties no sabrukšanas. Pieņemsim, ka Vārds nonāktu ārpus ķermeņa, nevis tajā ienāca. Viņš, protams, uzvarēs nāvi, jo nāve ir bezspēcīga pret Dzīvību. Bet ķermenim piemītošā sabrukšana tajā tomēr paliktu. Tāpēc, dabiski, Glābējs uzņēmās ķermeni uz Sevis, lai ķermenis, vienots ar dzīvību, vairs nepaliktu mirstīgs, bet gan paverdzinātu nāvi, bet, apveltīts ar nemirstību un augšāmcelts no nāves, turpmāk paliktu nemirstīgs. Tā kā tā ir iznīcīga, tā nevarētu augšāmcelties, ja tai nebūtu piešķirta Dzīvība, un turklāt nāve pēc savas dabas nevarēja parādīties citādi kā vien ķermenī. Tāpēc Viņš pieņēma ķermeni, lai ķermenī varētu uzvarēt nāvi. Un patiesi, kā gan Kungs pierādītu, ka Viņš ir Dzīvība, ja Viņš nepiešķirtu dzīvību tam, kas ir pakļauts nāvei? Ņemsim piemēru. Koks ir dabiski ugunsnedroša viela. Un viņa joprojām ir pakļauta uguns draudiem, kam piemīt dabiska spēja viņu aprīt, pat ja uguns atrodas tālu no viņas. Bet pieņemsim, ka kāds to nevis vienkārši pasargā no uguns, bet gan piesūcina ar azbestu — vielu, kas ir ugunsdroša. Tad koks vairs nav pakļauts draudiem no uguns, jo tajā ir kaut kas tāds, ko uguns nevar aizskart, un tāpēc tas ir drošs. Tāpat arī attiecībā uz ķermeni un nāvi. Paņemot nāvi no ķermeņa ar vienkāršu komandu, tas pēc savas dabas joprojām paliks mirstīgs un samaitājams. Lai to novērstu, tam jāietērpjas nemateriālajā Dieva Vārdā un tāpēc tas vairs nebaidās no nāves vai sabrukšanas, jo ir ietērpies Dzīvībā kā apģērbā, un tajā tas ir atbrīvots no sabrukšanas.

45 Tādējādi Dieva Vārds rīkojās konsekventi, pieņemot ķermeni un izmantojot cilvēcisku instrumentu, lai atdzīvinātu citus ķermeņus. Viņš konsekventi strādāja caur cilvēku, lai atklātu Sevi visur, kā arī caur citām Savas radības daļām, lai nekas nepaliktu tukšs no Viņa dievišķības un zināšanām. Jo tagad es atkārtoju iepriekš minēto domu, proti, ka Glābējs to darīja, lai Viņš varētu piepildīt visu ar Sevis atziņu, tāpat kā tās jau ir piepildītas ar Viņa klātbūtni, kā teikts Dievišķajos Rakstos: "Viss Visums bija piepildīts ar Tā Kunga atziņu."[65] Ja cilvēks raugās debesīs, viņš tur redz Viņa kārtību; bet, ja viņš nevar skatīties tik augstu kā debesis, bet tikai cilvēku sfērā, tad caur Viņa darbiem viņš redz Viņa spēku, nesalīdzināmu ar cilvēka spēku, un no tiem mācās, ka Viņš vienīgais starp cilvēkiem ir Dievs Vārds. Vai arī, ja cilvēks ir apmaldījies dēmonu darbības dēļ un baidās no tiem, tad viņš var redzēt, ka šis Vīrs tos izdzen un tiesā, kas nozīmē, ka Viņš patiešām ir viņu Kungs. Un arī, ja cilvēks tic ūdenim un domā, ka tas ir Dievs, tāpat kā ēģiptieši tic ūdenim un pielūdz to, tad viņš var redzēt, ka Viņš pārveido pašu tā dabu, un zināt, ka Tas Kungs ir visa Radītājs. Un, ja cilvēks ir nolaidies pat līdz ellei un stāv bijībā varoņu priekšā, kas tur ir nolaidušies, uzskatot tos par dieviem, viņš tomēr var redzēt Kristus

[65] Isaja 11. 9.

augšāmcelšanās faktu un Viņa uzvaru pār nāvi un no tā secināt, ka no visiem šiem Viņš vienīgais ir patiess Kungs un Dievs.

Jo Tas Kungs pieskārās visām radības daļām un atbrīvoja tās visas no katras maldināšanas. Kā saka Svētais Pāvils: "Viņš atbruņoja valdības un varas un guva uzvaru pie krusta,"[66] lai neviens nepaliktu maldos, bet varētu atrast Dieva Vārdu visur. Jo tādējādi cilvēks, no visām pusēm ieskauts radīšanas darbiem gan debesīs, gan ellē, cilvēkos un uz zemes, pārdomājot Vārda atklāto dievišķību, vairs netika maldināts par Dievu, bet pielūdza tikai Kristu un caur Viņu patiesi pazina Tēvu.

Pamatojoties uz šiem spriešanas un principu pamatiem, mēs apklusinām pagānu pretargumentus. Bet, ja viņi uzskatīs šos argumentus par nepietiekamiem, lai tos atspēkotu, tad mēs turpināsim ar citiem nākamajā nodaļā, kurā mēs pierādīsim savu viedokli ar faktiem.

8 Pagānu atspēkošana – turpinājums

46 Kad gan vēl cilvēki sāka atteikties no elku pielūgšanas, ja ne no tā laika, kad pie cilvēkiem nāca paša Dieva Vārds? Kad pravieši pārtrauca pravietot un viņu vēstījums kļuva bezjēdzīgs grieķu vidū un visur citur, izņemot Glābēja parādīšanās laiku uz zemes? Kad tos, kurus dzejnieki sauc par dieviem un varoņiem, sāka uzskatīt par vienkāršiem mirstīgajiem, ja ne tad, kad Kungs paņēma nāves laupījumu un saglabāja neiznīcīgu ķermeni, ko Viņš bija paņēmis, uzmodinot to no mirušajiem? Vai kad dēmonu viltība un neprāts tika nicināts, ja ne tad, kad Vārds, Dieva Spēks, arī visu šo Valdnieks, cilvēces vājuma dēļ nolaidās un parādījās uz zemes? Kad maģijas prakse un teorija sāka tikt nicināta, ja ne tad, kad Dievišķais Vārds izpaudās cilvēkiem? Īsāk sakot, kad grieķu gudrība kļuva muļķīga, ja ne tad, kad patiesā Dieva Gudrība atklāja sevi uz zemes? Senatnē visa pasaule un katra vieta tajā tika maldināta ar elku pielūgšanu, un cilvēki domāja, ka elki ir vienīgie dievi. Bet tagad visā pasaulē cilvēki atmet bailes no elkiem un meklē patvērumu pie Kristus; un, pielūdzot Viņu kā Dievu, viņi caur Viņu iepazīst arī Tēvu, Kuru agrāk viņi nepazina. Turklāt pārsteidzoši ir tas, ka agrāk pielūgsmes objekti bija dažādi un neskaitāmi; katrai vietai bija savs elks, un tā sauktais vienas vietas dievs nevarēja pāriet pie citas, lai pārliecinātu tur esošos cilvēkus viņu pielūgt, bet pat savējie viņu tik tikko godāja. Vai tad ne tā?! Neviens nepielūdza sava tuvākā dievu, bet katram cilvēkam bija savs elks, un viņš domāja, ka tas ir visu Kungs. Bet tagad tiek pielūgts tikai Kristus kā Viens un Tas pats starp visām tautām visur; un to, ko elku vājums nespēja izdarīt, proti, pārliecināt pat tos, kas dzīvo tuvumā, Viņš ir paveicis. Viņš ir pārliecinājis ne tikai tos, kas dzīvo tuvumā, bet burtiski visu pasauli pielūgt vienu un to pašu Kungu un caur Viņu Tēvu.

47 Agrāk visur bija daudz zīlnieku krāpšanas, un viņu teicienus Delfos, Dordonā, Boetijā, Līkijā, Lībijā, Ēģiptē, kā arī kabiriešu un pitoniešu izteikumus ļaudis uzskatīja par pārsteidzošiem. Bet tagad, kopš Kristus ir sludināts visur, arī viņu neprāts ir rimies un zīlnieku starp viņiem vairs nav palicis vispār.

[66] Kolosiešiem 2. 15.

Dēmoni maldināja cilvēku prātus, kuri ticēja, ka viņu mājvieta ir strautos, upēs, kokos vai akmeņos, un tādējādi viņi ar savu krāpšanu piemānīja vienkāršos ļaudis. Bet tagad, kopš Vārda dievišķās izpausmes, visas šīs fantāzijas ir beigušās krusta zīmes dēļ, un, ja cilvēks to lieto, viņš izdzen viņu maldus. Cilvēki agrāk par dieviem uzskatīja tos, kurus piemin dzejnieki: Zevu, Kronu, Apollonu un varoņus, un, pielūdzot tos, viņi nomaldījās. Bet tagad, kad Glābējs bija parādījies cilvēku vidū, viņi tika godāti kā mirstīgi cilvēki, un tikai Kristus tika atzīts par patieso Dievu, Dieva Vārdu, pašu Dievu. Un kurš gan varētu teikt par maģiju, ka tā ir tik apbrīnojama? Pirms Vārda atnākšanas tā bija spēcīga un aktīva ēģiptiešu, kaldeju[67] un indiešu vidū, un visus, kas to redzēja, piepildīja ar bailēm un izbrīnu. Bet līdz ar Patiesības atnākšanu un Vārda izpausmi tā tika arī atspēkota un pilnībā iznīcināta. Tomēr, kas attiecas uz grieķu gudrību un filozofu trokšņaino runāšanu, es tiešām domāju, ka nevienam nav nepieciešami mūsu argumenti; jo pārsteidzošais fakts ir acīmredzams visam, ka, neskatoties uz visu, ko viņi bija uzrakstījuši, grieķiem neizdevās pārliecināt pat dažus no savas apkārtnes par nemirstību un tikumīgo dzīves kārtību. Vienīgi Kristus, lietojot vienkāršu valodu un ar cilvēku, kuriem nav gudras valodas, starpniecību ir pārliecinājis veselas cilvēku grupas visā pasaulē nicināt nāvi un pievērst uzmanību lietām, kas nemirst, raudzīties pāri laika lietām un uzlūkot mūžīgās lietas, nedomāt par zemes godību un tiekties tikai pēc nemirstības.

48 Tas, ko mēs sakām, nav tikai vārdi: to apstiprina reāla pieredze. Ikviens var saskatīt godības pierādījumu Kristus jaunavās un jaunajos vīriešos, kuru dievbijība un nemirstības pārliecība ir tik plaši izplatīta, ka viņi tiek pieskaitīti mocekļiem. Ikviens var uztvert mūsu teikto kā pieredzes pierādījumu citādā veidā. Dēmonu un pašpasludinātu zīlnieku krāpšanas un maģijas brīnumu klātbūtnē lai viņš pārmet krusta zīmi, ko viņi visi izsmej, un to saka Kristus vārdā, tad viņš redzēs, kā caur Viņu tiek uzvarēti dēmoni, ka pareģojumi beidzas un visa maģija un burvestības tiek iznīcinātas.

Kas tad ir šis Kristus un cik liels Viņš ir, kas ar Savu Vārdu un klātbūtni aizēno un apmulsina visu no visām pusēm, kas vienīgais ir spēcīgs pret visiem un ir piepildījis visu pasauli ar Savu mācību? Lai mums to pastāsta grieķi, kas Viņu izsmej bez žēlastības un kauna. Ja Viņš ir cilvēks, kā tas ir, ka viens cilvēks ir izrādījies spēcīgāks par visiem tiem, kurus viņi paši uzskata par dieviem, un ar Savu spēku ir parādījis, ka tie nav nekas? Ja viņi Viņu sauc par burvi, kā tas ir, ka burvis visu maģiju iznīcina, nevis padara stipru? Ja Viņš būtu uzvarējis noteiktus burvjus vai pierādījis Sevi pārāku tikai par vienu no viņiem, viņi varētu pamatoti domāt, ka Viņš pārspēja pārējos tikai ar Savu lielāko prasmi. Bet patiesībā Viņa krusts ir pilnībā uzvarējis visu maģiju un ir uzvarējis pašu tās vārdu. Tāpēc acīmredzami Glābējs nav burvis, jo tie paši dēmoni, kurus burvji piesauc, bēg no Viņa kā no sava Kunga. Kas tad Viņš ir? Lai mums to pastāsta grieķi, kuru vienīgā nopietnā nodarbošanās ir izsmiekls! Varbūt viņi teiks, ka arī Viņš ir dēmons, un tāpēc Viņš uzvarēja. Bet pat tad smieties varam mēs nevis viņi, jo mēs varam tos atspēkot ar tiem pašiem pierādījumiem kā iepriekš. Kā Viņš varētu būt dēmons, kas izdzen dēmonus? Ja Viņš būtu padzinis tikai dažus, viņi pamatoti varētu domāt, ka Viņš tos ir uzvarējis ar sava

[67] T.i. Babiloniešu.

valdnieka varu, kā domāja jūdi, vēloties Viņu tikai zaimot. Bet tas fakts, ka, tikai pieminot Viņa Vārdu, viss dēmonu neprāts tiek uzvarēts un padzīts, liecina, ka grieķi maldās, un mūsu Kungs un Glābējs Kristus nav dēmoniska vara, kā viņi tic.

Ja tad Glābējs nav ne tikai cilvēks, ne burvis, ne viens no dēmoniem, bet ar savu dievišķību ir apmulsinājis un aizēnojis dzejnieku uzskatus, dēmonu maldus un grieķu gudrību, tad ir jābūt acīmredzamam un visiem jāatzīst, ka Viņš patiesībā ir Dieva Dēls, Tēva esošais Vārds un Gudrība un Spēks. Šī iemesla dēļ Viņa darbi nav tikai cilvēka darbi, bet gan paši par sevi, gan salīdzinot ar cilvēku darbiem, tiek atzīti par pārcilvēciskiem un patiesi Dieva darbiem.

49 Kurš cilvēks, piemēram, jebkad ir radījis sev ķermeni tikai no jaunavas? Vai kurš cilvēks jebkad ir dziedinājis tik daudz slimību kā visu kopīgais Kungs? Kas atjaunoja to, kā trūka cilvēka dabā, vai padarīja redzīgu cilvēku, kas bija akls no dzimšanas? Grieķi dievināja Asklēpiju, jo viņš praktizēja dziedināšanas mākslu un atklāja augus kā līdzekļus pret miesas slimībām, protams, pats tos neveidojot no zemes, bet gan atklājot tos, pētot dabu. Bet kas tas ir salīdzinājumā ar to, ko paveica Glābējs, kad Viņš ne tikai dziedināja, bet arī veidoja kaut ko cilvēkā un atjaunoja veselību cilvēkā, kāda tā bija paredzēta? Herkuless tiek pielūgts arī kā dievs, jo viņš cīnījās pret citiem cilvēkiem un cīņā nogalināja savvaļas dzīvniekus. Bet kas tas ir salīdzinājumā ar to, ko Vārds izdarīja ar cilvēkiem, kas mira no slimībām, dēmoniem un pat no pašas nāves? Dionīss tiek pielūgts viņu vidū, jo viņš iemācīja cilvēkiem dzērumu; tomēr viņi izsmej patieso Glābēju un visu Kungu, kurš mācīja cilvēkiem atturību.

Tomēr ar to šajā jautājumā pietiek. Ko viņi teiks par citiem Viņa dievišķības brīnumiem? Kura cilvēka nāves laikā saule aptumšojās un zeme trīcēja? Kāpēc cilvēki mirst tagad un ir miruši agrāk, bet tas nav noticis? Kā no viņu viedokļa notiek šādi brīnumi? Tagad atstāsim darbus, ko Viņš paveica Savā zemes ķermenī, un pieminēsim tos, kas notika pēc Viņa augšāmcelšanās? Vai jebkad ir bijis kāds cilvēks, kura mācība būtu izplatījusies visur no vienas zemes malas līdz otrai, tā ka to pielūgtu visur? Ja, kā saka, Kristus ir tikai cilvēks, nevis Dieva Vārds, kāpēc tad grieķu dievi neliedz Viņam ienākt savās valstībās? Vai, no otras puses, kāpēc pats Vārds, kas mājo mūsu vidū, ar Savu mācību izbeidz viņu pielūgsmi un liek kaunā viņu krāpšanu?

50 Pirms Viņa bija daudzi zemes ķēniņi un tirāni, un vēsture stāsta arī par daudziem kaldejiem, ēģiptiešiem un indiešiem, kas bija gudri vīri un brīnumdarītāji. Bet kurš no viņiem, es pat nesaku pēc viņa nāves, bet gan viņa dzīves laikā, jebkad spēja gūt tik lielus panākumus, lai piepildītu visu pasauli ar savu mācību un atjaunotu tik lielu cilvēku pulku no gļēvulīgām bailēm no elkiem, kā mūsu Pestītājs tos pakļāva Sev? Grieķu filozofi ir apkopojuši daudzus darbus ar pārliecinošu spēku un lielu prasmi vārdos, bet kādus augļus tie nes salīdzinājumā ar Kristus krustu? Viņu gudrās domas bija pietiekami pārliecinošas līdz pat nāvei, tomēr pat dzīves laikā viņu šķietamo ietekmi traucēja savstarpējā konkurence, jo viņi greizsirdīgi cīnījās un atspēkoja viens otra uzskatus. Bet Dieva Vārds, ar visdīvaināko paradoksu, mācot vienkāršā valodā, iestūma ēnā visizredzētākos gudros vīrus un, pārvarot viņu mācību, pievilka pie Sevis visus cilvēkus un piepildīja Savu tautu. Turklāt ir vēl viena pārsteidzoša lieta, proti, ka, pazemojies kā cilvēks līdz nāvei, Viņš uzvarēja visus gudro vīru skanīgos teicienus

par elkiem. Jo kura nāve jebkad ir izdzinusi ļaunos garus vai kura nāve jebkad ir likusi tiem baidīties, ja ne Kristus? Jo tur, kur tiek piesaukts Glābējs, tur tiek padzīti visi dēmoni. Kas gan jebkad ir atbrīvojis cilvēkus no viņu dabiskajām kaislībām tā, ka netikļi kļūst šķīsti, slepkavas vairs nerīkojas ar zobenu un tie, kas agrāk bija bijuši bailīgi gļēvuļi, sāk dzīvot pārdroši? Īsāk sakot, kas gan pārliecināja barbarus un pagānu ļaudis visur atmest savu neprātu un pievērst uzmanību mieram, ja ne Kristus ticība un krusta zīme? Kas gan cits cilvēkiem ir devis tik drošu ticību nemirstībai kā Kristus krusts un Viņa miesas augšāmcelšanās? Grieķi stāstīja visādus nepatiesus stāstus, bet viņi nekad nevarēja izlikties, ka viņu elki augšāmceļas no nāves: patiesībā viņiem nekad neienāca prātā, ka miesa vispār varētu atkal pastāvēt pēc nāves. Un šajā jautājumā būtu īpaši gatavs viņus uzklausīt, jo ar šiem uzskatiem viņi ir atklājuši savas elkdievības vājumu, vienlaikus dodot Kristum miesas augšāmcelšanās uzvaru, lai tādā veidā visi Viņu varētu atpazīt kā Dieva Dēlu.

51 Kurš gan pēc savas nāves vai vēl dzīvs būdams mācīja par jaunavību un neuzskatīja šo tikumu par neiespējamu cilvēkiem? Bet Kristus, mūsu Pestītājs un Ķēniņš, ar savu mācību par šo tēmu ir tik ļoti visu uzvarējis, ka pat bērni, vēl nesasnieguši pareizo vecumu, dod jaunavības solījumu, kas ir pārāks par likumu. Un kurš gan no cilvēkiem jebkad ir spējis iekļūt pat pie skitiešiem un etiopiešiem, vai partiešiem, vai armēņiem, vai tiem, kas dzīvo aiz Hirkānijas, vai pat ēģiptiešiem un kaldejiem, cilvēkiem, kas pievērš uzmanību maģijai un ir vairāk nekā dabiski verdziski pakļauti dēmonu pielūgšanai un mežonīgi savos ieradumos. Turklāt, kurš gan būtu vēlējies viņiem sludināt par cienīgu dzīvi un atturību, kā arī pret elku pielūgšanu, ja ne visu Kungs, Dieva Spēks, mūsu Kungs Jēzus Kristus? Tomēr Viņu ne tikai sludina Viņa mācekļi, bet Viņš arī tik pārliecinoši ietekmē cilvēku saprātu, ka, atmetot savus mežonīgos ieradumus un atstājot savu iedzimto dievu pielūgšanu, viņi tiek mācīti iepazīt Viņu un caur Viņu pielūgt Tēvu. Un, lai gan viņi visi bija elku pielūdzēji, grieķi un barbari vienmēr cīnījās savā starpā un pat bija nežēlīgi pret to radiniekiem un ģimeni. Neviens nevarēja ceļot pa sauszemi vai jūru, ja vien nebija bruņojies ar zobenu, jo viņiem bija savstarpējas naidīgas ķildas. Patiešām, visa viņu dzīve pagāja ar ieročiem, un zobens viņiem aizstāja nūju un bija visa atbalsta galvenais balsts. Visu šo laiku, kā jau teicu iepriekš, viņi kalpoja elkiem un nesa upurus dēmoniem, un, neskatoties uz visu māņticīgo bijību, kas pavadīja šo elku pielūgsmi, nekas nespēja viņus atradināt no šī karojošā gara. Bet, kas ir dīvaini, kopš viņi pārgāja Kristus skolā, vīri, kas savulaik rīkojās bez sirdsapziņas, ir atmetuši savu slepkavniecisko nežēlību un vairs nav karojoši. Gluži pretēji, viņu vidū valda miers, un nekas cits neatliek kā vēlme pēc draudzības.

52 Kas tad ir Tas, kas ir paveicis šīs lietas un apvienojis mierā tos, kas ienīda viens otru, ja ne Tēva mīļotais Dēls, visu kopīgais Glābējs, Jēzus Kristus, kurš Savā mīlestībā visu panāca mūsu pestīšanas labā? Turklāt jau no paša sākuma šis miers, ko Viņam bija jāīsteno, bija pareģots, jo Rakstos teikts: "Viņi pārkals savus zobenus par lemešiem un savus šķēpus par sirpjiem, un tauta necels zobenu pret tautu, nedz arī mācīsies vairs karot."[68] Un tas nav neticami.

[68] Isaja 2. 4.

Mūsdienu barbari pēc dabas ir mežoņi savos ieradumos, un, lai gan viņi upurē elkiem, viņi niknumā plosās viens pret otru un nespēj izturēt pat stundu palikt bez ieročiem. Bet, dzirdot mācību par Kristu, viņi nekavējoties pāriet no cīņas uz zemkopību un tā vietā, lai apbruņotos ar zobeniem, viņi paceļ rokas lūgšanā. Īsāk sakot, tā vietā, lai cīnītos viens ar otru, viņi ķeras pie ieročiem pret velnu un dēmoniem un pārvar tos ar savu pašsavaldību un dvēseles godprātību. Šie fakti ir pierādījums Glābēja dievišķībai, jo Viņš ir iemācījis cilvēkiem to, ko viņi nekad nevarētu iemācīties starp elkiem. Tas arī nav mazs dēmonu un elku vājuma un niecīguma atmaskojums, jo tieši tāpēc, ka dēmoni zināja savu vājumu, tie vienmēr kūdīja cilvēkus cīnīties vienam ar otru, baidoties, ka, ja viņi atturēsies no savstarpējām cīņām, viņi paši pievērsīsies uzbrukumam dēmoniem. Jo patiesībā Kristus mācekļi, tā vietā, lai cīnītos viens ar otru, nostājas pret dēmoniem ar saviem ieradumiem un tikumīgajām darbībām, dzen tos prom un izsmej viņu vadoni velnu. Pat jaunībā viņi ir šķīsti, iztur pārbaudījumus un neatlaidīgi pūliņos. Kad viņus apvaino, viņi ir pacietīgi, kad viņus aplaupa, viņi tajā atrod gaismu, un pārsteidzošā kārtā viņi atrod gaismu pat pašā nāvē un kļūst par Kristus mocekļiem.

53 Un šeit ir vēl viens Glābēja dievišķības pierādījums, kas patiesi ir pilnīgi pārsteidzošs. Kurš gan vienkāršs cilvēks, burvis, tirāns vai ķēniņš jebkad viens pats spēja paveikt tik daudz? Vai kāds jebkad ir cīnījies pret visu elku pielūgsmes sistēmu, visu dēmonu pulku, visu maģiju un visu grieķu gudrību laikā, kad tas viss bija spēcīgs, plauka un pārņēma varu, izņemot mūsu Kungu, pašu Dieva Vārdu? Viņš pat tagad neredzami atmasko katra cilvēka kļūdas un bez ārējas palīdzības atgūst visus cilvēkus no visa tā, tā ka tie, kas pielūdza elkus, tagad tos mīda kājām. Pazīstami burvji sadedzina savas grāmatas, un gudrie dod priekšroku evaņģēliju interpretāciju studēšanai. Viņi pamet tos, kurus agrāk pielūdza, viņi pielūdz un atzīst par Kristu un Dievu To, kuru viņi agrāk izsmēja kā krustā sisto. Viņu tā sauktie dievi tiek sagrauti ar krusta zīmi, un krustā sistais Glābējs tiek sludināts visā pasaulē kā Dievs un Dieva Dēls. Turklāt dievi, kurus pielūdza grieķi, tagad nonāk negodā savu apkaunojošo darbu dēļ, jo tie, kas pieņem Kristus mācību, dzīvē ir šķīstāki nekā viņi. Ja šīs un līdzīgas lietas ir cilvēku darbi, tad lai kāds mums parāda līdzīgus darbus, ko cilvēki veikuši pagātnē, un pārliecina mūs. Bet, ja tiek pierādīts, ka tie ir nevis cilvēku, bet Dieva darbi, kāpēc neticīgie ir tik neticīgi, ka neatzīst Kungu, kurš tos paveica? Viņus var uzskatīt par tiem, kas neatzīst Dievu Radītāju pēc radīšanas darbiem. Jo, ja viņi ir iepazinuši Viņa dievišķību caur Viņa spēku Visumā, tad viņi atzīst arī to, ka Kristus darbi miesā nav cilvēciski, bet gan visu cilvēku Glābēja, Dieva Vārda, darbi. Un, ja viņi to būtu zinājuši, kā saka Pāvils, tad "viņi nebūtu krustā situši godības Kungu".[69]

54 Kas vēlas redzēt Dievu, kurš pēc dabas ir neredzams un nemanāms, tas joprojām var Viņu sajust un iepazīt caur Viņa darbiem, un lai tas, kas neredz Kristu ar savu saprātu, vismaz apdomā Viņu miesīgos darbos un pārbauda, vai tie ir no Dieva vai no cilvēka. Ja tie ir no cilvēka, tad lai viņš ņirgājas, bet, ja tie ir no Dieva, tad lai viņš nesmejas par to, kas nekādā veidā nav nicinājuma objekts, bet lai atzīst faktu un brīnumu, ka Dievība mums parādījās tik pazemīgā veidolā, Kas caur mirstīgo nemirstību mums atklāja Sevi. Caur Vārda Iemiesošanos Prāts, no kura viss nāk,

[69] I Korintiešiem 2. 8.

tika atklāts kā Vēstnesis un Svētais, pats Dieva Vārds. Viņš patiesībā uzņēmās cilvēcību, lai mēs varētu kļūt par Dievu. Viņš parādījās ķermenī, lai mēs varētu sajust neredzamā Tēva Prātu. Viņš izcieta cilvēku kaunu, lai mēs iemantotu nemirstību. Viņš pats no tā netika ievainots, jo Viņš ir mūžīgs un neiznīcīgs, bet ar Savu mūžību Viņš izglāba un dziedināja cietējus cilvēkus, kuru dēļ Viņš cieta. Glābēja sasniegumi pēc Viņa iemiesošanās ir tik neskaitāmi, ka mēģinājums tos saskaitīt ir tas pats, kas skatīties atklātā jūrā un mēģināt saskaitīt viļņus. Nav iespējams redzēt visus viļņus ar acīm, jo šādi mēģinājumi novedīs pie jūtu izkliedes. Pat ja cilvēks vēlas atzīmēt visus Kristus sasniegumus miesā, viņš to nevar izdarīt, pat atzīstot tos, jo pārākā izpratne vienmēr ir lielāka par to, ko viņš domā, ka ir sapratis.

Tā kā mēs nevaram apspriest pat daļu no Viņa darbiem, labāk par tiem nerunāt vispārīgi. Tāpēc pieminēsim vēl vienu lietu un tad atstāsim visu jūsu ziņā, lai jūs par to brīnītos. Jo patiesi tas viss ir pārsteidzoši, un visur, kur cilvēks pievērš savu skatienu, viņš redz Vārda dievišķību un ir pilns bijības.

55 Mūsu teiktā būtību var apkopot šādi. Kopš Glābējs ieradās dzīvot mūsu vidū, elkdievība ne tikai vairs nav pieaugusi, bet gan ir mazinājusies un pakāpeniski izzudusi. Tāpat arī grieķu gudrība ne tikai vairs neprogresē, bet pat izzūd. Un dēmoni, kas cenšas pārvarēt cilvēkus ar saviem maldiem, pareģojumiem un burvestībām, tiek uzvarēti ar krusta zīmi, pat ja viņi mēģina cīnīties. No otras puses, kamēr elkdievība un viss, kas ir pretrunā ar Kristus ticību, ik dienas vājinās un sabrūk un krīt, esi drošs, ka Glābēja mācība attīstās it visur! Pielūdz tad Glābēju, "kas ir pirms visa" un varenais, pats Dieva Vārds, kas nosoda tos, kurus Viņš ir uzvarējis un iznīcinājis. Kad saule ir uzlēkusi, tumsa vairs nevalda, viss tumšais un slēptais ir padzīts. Tātad tagad, kad ir notikusi Vārda dievišķā izpausme, elku tumsa vairs nevalda, un visas pasaules daļas visos virzienos ir apgaismotas ar Viņa mācību. Kad kaut kur valda ķēniņš, kurš dzīvo tikai savā mājā un nerādās publiski, bieži gadās, ka daži nelīdzsvaroti cilvēki izmanto viņa atkāpšanos un pasludina sevi viņa vietā par ķēniņu. Un katrs no viņiem, ietērpies ķēniņa varā, maldina vienkāršos ļaudis, kuri nevar ieiet pilī un redzēt īsto karali un maldās, dzirdot tikai karaļa vārdu. Kad parādās īstais ķēniņš, viņš visu noliek pa savam. Viņa klātbūtne atmasko netaisnīgos ierēdņus, un ļaudis, ieraudzījuši īsto ķēniņu, atstāj tos, kas iepriekš viņus maldināja. Tādā pašā veidā dēmoni agrāk paverdzināja cilvēkus, liekot sevi godināt Dieva vietā. Bet, kopš Dieva Vārds parādījās miesā un atklāja mums Tēvu, dēmonu maldināšana tika atmaskota un izzuda; un cilvēki, pievēršot acis patiesajam Dievam, Tēva Vārdam, atstāj elkus un nonāk pie patiesā Dieva atziņas.

Tas ir pierādījums tam, ka Kristus ir Dievs, Dieva Vārds un Spēks. Jo, kamēr cilvēciskās lietas izzūd un Kristus fakts paliek, visiem ir skaidrs, ka lietas, kas izzūd, ir īslaicīgas, bet Tas, kas paliek, ir Dievs un pats Dieva Dēls, vienpiedzimušais Vārds.

9 Nobeigums

Redzi, Makarij, kas mīli Kristu, es tev īsumā esmu mācījis Kristus ticības apliecinājumu un Viņa dievišķības atklāsmi mums. Šis ir sākums, un tev ir jāturpina apstiprināt šo patiesību, studējot Rakstus. Tos sarakstīja un iedvesmoja Dievs, un mēs, kas to esam mācījušies no iedvesmotiem skolotājiem, kuri lasīja Svētos Rakstus un kļuva par mocekļiem Kristus dievišķības dēļ, sniedzam vēl vienu ieguldījumu tavā dedzībā mācīties. No Svētajiem Rakstiem tu uzzināsi arī par Viņa otro atnākšanu pie mums, godības pilnu un dievišķu, kad Viņš nāks nevis pazemībā, bet Savā godībā, nevis pazemībā, bet gan diženumā, vairs ne lai ciestu, bet lai mums visiem dāvātu Sava krusta, augšāmcelšanās un neiznīcības augļus. Viņš vairs netiks tiesāts, bet gluži pretēji, Viņš pats būs Tiesnesis, Viņš tiesās ikvienu pēc viņa darbiem, kas darīti miesā, vai nu labus, vai sliktus. Tad labajiem būs debesu valstība, bet tiem, kas dara ļaunu, - ārēja tumsa un mūžīga uguns. Tāpēc pats Kungs saka: "Es jums saku: pēc tam jūs redzēsiet Cilvēka Dēlu pie Visspēcīgā labās rokas nākam debesu mākoņos sava Tēva godībā."[70] Šai dienai mūs sagatavo viens no Viņa vārdiem. "Esiet gatavi un modri, jo jūs nezināt stundu, kurā Viņš nāks."[71] Un svētīgais Pāvils saka: "Mums visiem jāstājas Kristus soģa krēsla priekšā, kur katrs saņems pēc tā, ko viņš darījis miesā, labu vai ļaunu."[72]

57 Bet Rakstu izpētei un pareizai izpratnei ir nepieciešama laba dzīve un tīra dvēsele, un kristīgajam tikumam jāvada prāts, lai, ciktāl to spēj cilvēka daba, aptvertu patiesību par Dieva Vārdu. Svēto mācību nav iespējams saprast, ja vien cilvēkam nav tīra prāta un viņš nemēģina atdarināt viņu dzīvi. Ikviens, kurš vēlas skatīties saules gaismā, dabiski vispirms noslauka savu aci, lai vismaz kaut kādā mērā tuvotos tās tīrībai, uz kuru viņš skatās; un cilvēks, kurš vēlas redzēt pilsētu vai lauku, dodas uz šo vietu, lai to izdarītu. Tāpat ikvienam, kurš vēlas izprast svēto autoru domu, vispirms ir jāattīra sava dzīve un jālīdzinās svētajiem, atdarinot viņu darbus. Tādējādi, vienots ar viņiem dzīves sadraudzībā, viņš sapratīs, ko Dievs viņiem ir parādījis, un izbēgs no briesmām, kas draud grēciniekiem tiesas dienā, un saņems to, kas ir paredzēts svētajiem Debesu Valstībā. Par šo atlīdzību ir rakstīts: "Ko acs nav redzējusi un auss nav dzirdējusi un kas neviena sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis…"[73] tiem, kas dievbijīgi dzīvo un mīl Dievu un Tēvu Kristū Jēzū, mūsu Kungā, kam un caur ko Dievam Tēvam un Dēlam Svētajā Garā lai ir gods, vara un slava mūžīgi mūžos. Āmen.

[70] Mateja evaņģēlijs 26. 64.
[71] Mateja evaņģēlijs 24. 42.
[72] II Korintiešiem 5. 10.
[73] I Korintiešiem 2. 9.